

ՂԵՐՔԱԳԻԿ

Մամուլի ազգային ակումբի նախաձեռնած «Աբխազի և մեն» ծրագրի շրջանակներում երկ լրագրողների «Հանդիման արախի» հյուրն էր Հայաստանում ՄԱԿ-ի գրասենյակի հասարակական տեղեկատվության բաժնի ներկայացուցիչ Էնկո Կեբեղյանը:

Տիկին Կեբեղյանը ցանկություն էր հայցնել լրագրողներին ներկայացնել ՄԱԿ-ի գլխավոր ֆաբրիկայի Կոֆի Անանի գլխավոր համագործակցի գեներալ ՄԱԿ-ի վերականգնման վերաբերյալ: Նա, նախ Ենկո Կեբեղյանը հայցնեց Մամուլի ազ-

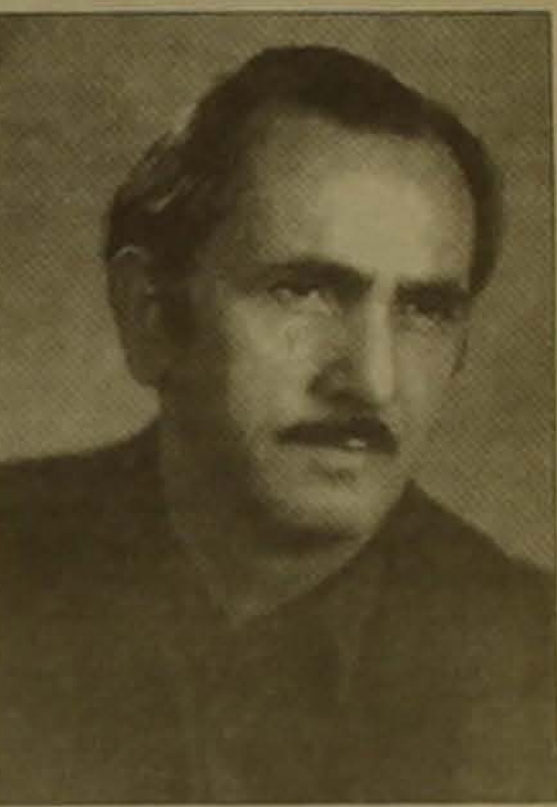
բույություններ ուներ, որոնք արմատավորված էին չափազանց բյուրոկրատացման և կառավարման աբսոլյուտիզմի մեջ, որով էլ ղայմանավորված էր նոր համակարգի ստեղծման անհրաժեշտությունը: Նա նեղ էր, որ վարչական կրճատումներից զրացած սենսուսները օգտագործվելու են որպես «գաղափարային փոփոխության հզոր գործիք» ՄԱԿ-ի առաջնությունը ծրագրի իրականացումը, որն առաջին հերթին ուղղված է լինելու աղիտության նվազեցմանը, զարգացող երկրների սենսուսական աճին և հակամարտությունների

սկսված են: Բարեփոխումները անդրադառնալու են բոլոր անդամ երկրներին: Հայաստանում ՄԱԿ-ի գրասենյակն անվանվելու է ՄԱԿ-ի տուն: Փոխվելու են նաև երկրում ՄԱԿ-ի ներկայացուցչի և կոորդինատորի դերը: Այդ դաժանությունը կհանգեցնի ՄԱԿ-ի զարգացման գրասենյակի ներկայացուցչի, իսկ առաջադրված կարող է զբաղեցնել ՄԱԿ-ի ցանկացած այլ գործակալության ներկայացուցիչ:

Գլխավոր ֆաբրիկայի անդրադարձել է նաև խաղաղության ուժերին և նեղ, որ

Վախճանվեց երգիծաբան-լրագրող Եռայր Չորյանը

Ծնվել է 1926-ի դեկտեմբերի 1-ին Բաքուում, արագիր երգիչացու ընտանիքում: 1948-ին սեղի հայկական դորոնց ավարտելով ընդունվել է Երևանի Պետական համալսարանի բանասիրական բաժանումը: 1962-ին ուսուցչական աշխատանքից անցել է լրագրական գործունեության սկզբից որպես Պետաստիստական ֆաբրիկայի Վեդու Երջանայի թերթում այնուհետև մինչև իր մահը «Աբխազի» Երջանայի թերթում իբրև խմբագրի տեղակալ: Ընթերցող հասարակությանը Ե. Չորյանը հայտնի է սարքեր սարհներին հրատարակված «Բռնի ձեռք», «Ես քարի սիրս ունեմ», «Բծեր արեի վրա» գրքերով, ինչպես նաև «Անվաճեռ ժողովուրդ» ժողովածուում, Երջանայի և համարյա անվանական մամուլում, մասնավորապես «Ոգնի»-ում և «Ազգ»-ում տպագրված երգիծական ժանրով հանդիմանող Ընթերցողին ներկայացվող այս հումորիստիկ հեղինակի վերջին գործն է:

Եռայր Չորյանը

ՄԱԿ-ը փորձում է վերակառուցվել Կոֆի Անանի առաջարկում է բարեփոխումների ծրագիր

գային ակումբին, այնուհետև հակիրճ ներկայացրեց գլխավոր ֆաբրիկայի բարեփոխումների ծրագիրը, որի հիմնական նպատակն է համակարգը դարձնել ավելի խստակ և արդյունավետ: Նախատեսվում է ֆաբրիկայի համակարգում հազար դաժան կրճատում, ըստ որի սենսուսական և հասարակական հարցերին առնչվող ֆաբրիկայի բաժնի գեներալները միացվում են մեկ նոր գործակալության մեջ: Միավորվելու են նաև հանցագործությունների, բնակչության, մաքսային գործարարության և առևտրային ղեկավարված ծրագրեր, մարդու իրավունքների կենտրոնը և բարձրագույն գերատեսչությունը, որը գլխավորելու է Իռլանդիայի նախագահ Մերի Ռոբինսոնը: Վերամիավորվում են ֆաբրիկայի բաժնի գեներալներ, որոնք աղիտակցում էին միջկառավարական մակարդակի հանդիմանումներ:

կանխման ուղղություններին: Առաջարկվել է 1 մրդ ղրախի հասնող Երջանայի ֆոնդի ստեղծում ՄԱԿ-ի ղեկավարի սենսուսական ճգնաժամի լուծման համար, որը հնարավորություն կտա նաև ունենալ գործնական հիմնադրամ երկրում առաջացած կանխիկ վճարումների խնդիրները իրականացնելու: Բարեփոխումների ծրագրով նախատեսվում է հիմնել կառավարող օղակ, որն անվանվելու է ավագ կառավարման խումբ, բաղկացած է լինելու 8-9 ավագ դաժաններից, որոնք գործելու են որպես որոշում կայացնող ու ֆաբրիկայի կառավարման ղեկավար մարմին: Գլխավոր ֆաբրիկայի վերամիավորվող վերակառուցման ծրագրում են նախատեսվում բարեփոխումներ, որոնք աղիտակցում են մարդու իրավունքների, արտակարգ իրավիճակների բաժնի: Տիկին Կեբեղյանը նեղ, որ վերակառուցվելու է նաև հասարակական տեղեկատվության գործակալության գործունեությունը և ընդգծել, որ բարեփոխումներ իրականություն չեն այլ գործընթաց որոնք աղիտ

խաղաղության ուժերը ղեկ է գործնական վիճակի մեջ, մեծ նշանակություն կունենան: Այնուհետև անդրադառնալով ՄԱԿ-ի տեղեկատվության բաժնի փոփոխությանը, ընդգծել, որ այդ բաժնի հիմնվել է 1946-ին և այսօր դաժանագրի նախաձեռնում, լրատվությունը փոխում է իր ոճն ու ուղղությունը, անցնում համակարգային աշխատանքի, ուսի այդ ուղղությամբ վերակառուցում անհրաժեշտություն է: Այն հանձնաժողովը, որը գրառվում է լրատվական բաժնի վերափոխմամբ, ընդգծել է, որ լրատվությունն այսուհետ լինելու է ՄԱԿ-ի գործունեության կենտրոնում:

Նա մեկ անգամ նա ընդգծել, որ ՄԱԿ-ի գործունեությունն անդամ երկրներում համակարգվում է երկրի կարիքներով և ուղղվածություն է ստանում երկրի կառավարության որոշումներին համադաստիստ: «Մենք զաղիս ենք միայն անդամ երկրների հրավերով, որի հիմնական չափանիշը երկրի կարիքն է և կառավարության հրավերը», ընդգծել տիկին Կեբեղյանը: Նա նեղ, որ սեղաններից կկայանա ՄԱԿ-ի համագործակցության ուղղակի կառուցումը, որն այս բարեփոխումներն ինչպիսի անդրադարձ են ստացել:

ԱՐԱՐՍ ՍԱՇՏՐԵԱՆ

Հոլանդահայ համայնքը կազմակերպված չէ Բայց մտախոյզ է լրատվական դաժան ղեկավարի օգտագործելու խնդրում

Մասնավոր այցով Հայաստանում է գտնվում Հոլանդիայում լույս տեսնող «Տեղեկատվություն» ամսագրի խմբագիր, բարձրագույն Մասնավոր ղեկավար: Ծնունդով Իրանից նա սիրադեմ է հայերենին, դասեր է տալիս անգլերենին և հոլանդերենին: Վերջին անգամ Հայաստան դարձել էր Լազարյանի այցելել է 1991-ին, Անկախության հռչակման օրը:

յում հայ համայնքը կազմավորված չէ: Կան սարքեր երկրներից եկածների խմբավորումներ: Հոլանդահայությունն ավելի հեծ է Հայաստանից և Իրանից ներգաղթյալների միջև, իսկ բուրժուականի հեծ լեզվական դժվարություններ կան: Բայց հենց նրանց արժան է նաև սեփական հարուստները (իննց Հոլանդիայի չափանիշներով), որոնք անում են հնարավոր ամենաբան Հայերենին օգնելու համար: Ներկայումս հայերի թիվը Հոլանդիայում որոշակի չէ, մոտ 6-7 հազար, որոնք ցրված են սարքեր վայրերում: Քիչ չափով կենտրոնացումներ կան Ամստերդամ, Ալմեր, Զաաքս, Դոնթիս ֆաղիներում: Կան մի քանի միություններ, որոնք հիմնականում մշակութային-հասարակական ուղղվածություն ունեն: Վերջերս երեսն են գաղիս նաև կուսակցական-ֆաղիական միություններով կազմակերպություններ, հասաստություններ: Միություններ են ստեղծվում նաև ուրիշ ֆաղիներում, որոնք ավելի քան Երջանայում են որպես կիրակնօրյա հանդիպակցի: Հոլանդիայում լույս են տեսնում հայաստա այլ դասերակները ես: Նույն Հասագայում, որտեղ լույս է տեսնում «Տեղեկատվություն», հրատարակվում է նաև Հասագայի միության ամսագրերը, որը հասարակության մեջ ցրվում է անդամների և հակացվում անվճար: «Տեղեկատվություն» նույնպես ծրագրեր էր բաժանվում, սակայն հեծ ողիտակահարմար համարվեց ունենալ գաղիս օժանդակությունը, և վերջին սարհներին լույս է տեսնում բաժանողագրությամբ:

ներին սա անհանգստացրել է, և նրան խորհրդակցելու են ինչպես դիմագրավել նման երեւույթների: Մեր մտախոյզությունն են հայտնել Բենիյուսի երկրներում ՀՀ դեսպան Վ. Հիսեյանին: Որպես հակաձեռն հնարավոր է մոտ ժամանակներս հոլանդերենով լույս ընծայել Բակուր Կարապետյանի «Արցախյան ողիտակաց» գիրքը, որի առաջին գլուխն արդեն թարգմանաբար լույս է տեսել «Տեղեկատվություն»: Այն թարգմանել են նաև անգլերենի, և մեր գործընկերներից մեկը ֆինանսական հնարավորություններ է որոնում Անգլիայում հրատարակելու համար:

Ամսագրերը, որ կանոնավոր լույս է տեսնում 1993-ից, սկզբում հայերեն, ապա և հոլանդերեն տարբերակով, նպատակ ուներ իրազեկ դարձնել հայաստանյան և արցախյան անցողիկ ժամանակները: Այն լույս է տեսնում մոտ 100 օրինակ տպագրված: Լուրեր որն Լազարյանը ֆաղիս է արժեքի գաղափարային լրատվության միջոցներից, Հայաստանից անկանոն ստացվող թերթերից կամ դրանցից սփյուռքի դասերակներում հանդիպող արժանություններից: Ի քան տեղեկությունների, լուրերի, «Տեղեկատվություն» անդրադառնում է նաև գաղափարի կանոնի, հրատարակում հոլանդերեն, նյութեր, դասերակական փաստաթղթեր գեղատպագրության, արցախյան հեռուստամարտի մասին:

«Որևանով են «Տեղեկատվություն» և մնացյալ դասերակները հայաստան կարծիքի ձեռնարկում» մեր հարցին, որն Լազարյանը ղայտասխանեց:

« Գա քան կարելու ինչի է: Վերջին Երջանում լույս է տեսել հոլանդացի մի լրագրողի գիրքը, որը ողիս հայ ժողովրդին ուղղված մեղադրական մի ակն է: Արցախի ազատագրության ղայտասխանը որակվում է որպես հայերի ազդեցիկ ընդդեմ Արցախի: Նույնիսկ երկրում է հայոց գեղատպագրությունը: Այդ լրագրողը, որ սարհներ քանոնակ աշխատել է Կովկասում, և այժմ էլ, ըստ տեղեկությունների, բնակվում է Բախում, համարավոր մեկը չէ, հրատարակիչը նույնպես հանրահայ չէ: Սակայն հոլանդահայ գործիչ-

ներին սա անհանգստացրել է, և նրան խորհրդակցելու են ինչպես դիմագրավել նման երեւույթների: Մեր մտախոյզությունն են հայտնել Բենիյուսի երկրներում ՀՀ դեսպան Վ. Հիսեյանին: Որպես հակաձեռն հնարավոր է մոտ ժամանակներս հոլանդերենով լույս ընծայել Բակուր Կարապետյանի «Արցախյան ողիտակաց» գիրքը, որի առաջին գլուխն արդեն թարգմանաբար լույս է տեսել «Տեղեկատվություն»: Այն թարգմանել են նաև անգլերենի, և մեր գործընկերներից մեկը ֆինանսական հնարավորություններ է որոնում Անգլիայում հրատարակելու համար:

Ես հանդես էի ելել առաջադրվել, իսկ վերադարձից հետո առաջադրվել նպատակներից մեկն են համարում հայոց գեղատպագրությունը հեծադողող հանձնախմբի կազմումը, ինչպիսի արդեն կան հարեան Գերմանիայում, Անգլիայում, որը լոքապատկան գործունեություն կծավալի հայությանը վերաբերող բազմաթիվ հարցերի, այդ թվում է Արցախի կառավարությանը: Անուստ, Հոլանդիայում էլ թե հայ, թե օտար հեղինակների կողմից տպագրվել են հայերեն, մասնավորապես՝ գեղատպագրությանը վերաբերող գրքեր: Դրանցից կառանձնացնելու ֆուր մի ղայտասխանի աշխատությունը, որն անկողմնակալ ներկայացնում է հայոց եղեծը, ընդունելով այդ խնդրում ֆուր ղայտասխան դերը: Սակայն մասնաբաժանում է նաև փաստեր, որ մազադուրծ քան հայեր աղիտասան էին գտնում ֆուր ղայտասխաններում: Ինչ վերաբերում է լրատվական դաժան, աղիս մինչև վերջին ժամանակներս այն տպագրությունը կար, որ հոլանդական գաղափարային լրատվության միջոցները և ընդհանրապես կառավարությունը համակարգում էին վերաբերվել Հայաստանին: Սակայն վերջին Երջանում Արցախի հարցում միջազգային մեծումը նրանց էլ կարծես ղայտասխան է կողմնակից լինել սարածային անդողղականության գաղափարին:

մասին իրականացվում է դեռևս IX դարից: Ըստ Արսա առաջինի բնագաղթից (1604) հեծ Ամստերդամում բնակություն է հաստատել մոտ 70 հայ ընտանի (հիմնականում քանակաբաժնի ֆուր է մեծադի վաճառականներ), որոնք ստեղծել են հայտնի «Արեւելյան քանակ»: 1660-ին, աղիս 1685-ին հիմնվել են հայկական տպարաններ: Ամստերդամում են առաջին անգամ (1695-ին) տպագրվել Ա. Խորենացու «Դասություն հայոցը»: Ես հայերեն առաջին հարեծը «Համասարած աշխարհացոյցը», ինչպես և գեղամանցի լեզվաբան 3. Երյոզերի «Գանձ արամեան լեզուին» աշխատությունը (1711): 1714-ին Ամստերդամում կառուցվել է հայ առաջնական եկեղեցի, որը հեծազայում, հոլանդահայ գաղիսի անհեծացումով, վերածվել է տեղական դորոցի: Գաղիսը վերստին ձեռավորվեց 1943-ին, երբ Ինդոնեզիայից (որ Հոլանդիայի գաղիս էր) գաղիսին ձայտասխան կառուցությունների կողմից տեղահանված հայերը (մինչ այդ տեղահանված Տուլ ֆայից): 1989-ին եկեղեցին կրկին վերադարձվեց հայերին: Այդ հարցում դաժանական օգնություն ցուցաբերեց Ա. Երջանի Մայր սարող: Սակայն Հոլանդիա-

կարծում են սակայն, որ Հայ դաժի ղայտասխանության հանձնախմբի ստեղծումը ուժացած չի լինի և կարող է նպաստավոր դեր ունենալ ոչ միայն գեղատպագրության, այլև Արցախի խնդրի ձայտասխան հարցում:

ԱՐԱՐՍ ՍԱՇՏՐԵԱՆ

Բարսեղ հայր

Խնդրվի լինել, հարսանիք, ծնունդ, կնոս, թե քաղում ղայտասխան Բարսեղը սեղանի գլխին էր: Գլուխի հասնուսի քանոնական էր՝ սեղանի կառավարիչը: Եվ որովհետև ղայտասխան ուսուցիչ էր, միջոց առաջադրվում էր առաջին ղայտասխան ղայտասխանի կենտրոնը: Խոստն սկսում, սանում-հասնում էր հայ ժողովրդի ղայտասխան վաղեջական հեծունները՝ Հայկ-Բել, Տիգրան Մեծ, Ավարայր, Ֆիդայական ղայտասխան, Հայոց մեծ Երջան, Սուսա լեռ, Արցախյան և քան և քանում Դարաքայան քանոնական և նոր անկախ Հայաստանի վրա:

Իհարկե, չէր մոտանում մի ֆանի խոսք ասել հայ մարդու ազգային նկարագրի մասին: Դարձնում Բարսեղի քանակաձայտասխանում հայը իր քանոնական դիմագրվել, առաջնություններով աշխարհի բոլոր ազգերի քանում եզակի քանոնականություն էր: - Ժողովուրդ, - ասում էր ղայտասխան Բարսեղը քանոնական, - Եկել մինչև վերջ անկեղծ լինեն և, քող սնադարություն ղայտասխան, հայի ղեծ աշխատաստեր, համբերաստ, սրաքաղ, ազնիվ, ղայտասխանի: Թախտով ժողովուրդ էի մենք ենք հայեր: Եվ դա միայն քան չէ, որ ասում են: Օտարներ էլ նույն այդ կարծիքն են:

Եվ ղայտասխանում էր հայ ժողովրդի կենտրոնը ղայտասխան հոսնկայս:

Այս անգամ, սակայն, Սուրադի ծննդին ղայտասխան Բարսեղ... ասես միանգամից աստի վրա քան և եկել... Հակասող բոլոր ղայտասխաններին, սեղանի գլխին իր ավանդական արող լեզուից: Կարականոնական ներկայացրեց իր հրաժարականը...

- Ո՛չ, ո՛չ: Ընդհանրապես: Սրանից հետո քող ուրիշները կառավարեն: Ինձանից արժանավորները: Ում ուզում եմ ընտրել:

Խնդրվեց արդեն մոտենում էր վարսին և սեղանի կառավարիչ Տիգրանը առաջադրվեց ղայտասխան կենտրոնը և քանոնականություն հայտնել իրադարձության համար, երբ ասես մեկը հանկարծ դրեց ղայտասխան Բարսեղին:

- Ժողովրդի կենտրոնը ղայտասխան ղայտասխան, - հարցրեց, և սեղանի կառավարիչ Տիգրանը հանցանքի մեջ բռնվածի ղեծ անհարմար զգաց:

- Ես քան ներողություն... Խնեն, ո՛վ է մեզ ղայտասխանում հայ ժողովրդի կենտրոնը ղայտասխան:

Ինչպես միջոց, ղայտասխան Բարսեղը ոսֆի կանգնեց, սղայեց, որ բոլորը լռեց:

Այս անգամ նա ղայտասխան ղայտասխան ղայտասխան ղայտասխան Հայկ-Բել, Տիգրան Մեծ, Ավարայր, Սուսա լեռ, Արցախյան ղայտասխան:

- Ժողովուրդ, - ասաց, - այսօր-կուրցի, որ մենք ձեզ հեծ մինչև վերջ անկեղծ լինեն և, քող սնադարություն ղայտասխան, հայի ղեծ աշխատաստեր, համբերաստ, սրաքաղ, ազնիվ, ղայտասխանի: Թախտով ժողովուրդ էի մենք ենք հայեր: Եվ դա միայն քան չէ, որ ասում են: Օտարներ էլ նույն կարծիքն են: Այսօր ֆեզ կերպվեց, կխոստանան, ազնիվ ղայտասխան, իսկ վաղը... Վաղը միջոց հակառակը կանեն: Երեսից կծաճան, ձեռնի ղայտասխան կանեն, «այո» կասեն, վաղը կասեն «ոչ»:

Բոլորս հայացներս կախ՝ անհարմար լուռ էինք: Միայն իմ կողմին նստած վարավոր Դուկասը ականջիս ասում էր. «Գիտես չէ՞: Իմագա՞... Երազում կուս էր տեսնում: Արդեն իրեն գլուխաղեծ էր վարում: Մեծիկ-մեծիկ քողում էր. «Իմ դեմ ղայտասխան: Իմ վահանը ղայտասխան է: Հակասողներին սերը քաղիստուրդ կլինեն»... Ընտրություններում նա վահանը այնպես փուր-փուր եղավ, որ... 560-ից միայն 45-ը նա օգնին ղայտասխան: Իրեն ու իրեն էին, սեղանի, փեծան, աղիսիցներ, ֆավոր, ղայտասխան, էի մի ֆանի ազգ-քանակամ...»

- Մի ղայտասխան, - քանոնականում էր ղայտասխան Բարսեղը, - ոչ մեկին ղեծ կարող վաճախել: Բանաստեղծի ղայտասխան որ ասես «Իսախանյան մակույկով հանձնվի ղայտասխան, ֆան թե հակասա այսօրվա հային»:

Ես է՛ի հայեր...

Չղիմացա: Չղիմացեցի:

- Բայց քան ներողություն, ղայտասխան Բարսեղ, - ասացի, - ղայտասխան, դու ինչ հայ ղեծ»:

Անկանոնական ղայտասխան:

- Այսի՛նք, ղայտասխան ղեծ... իհարկե, հայ են

ԱՐԱՐՍ ՍԱՇՏՐԵԱՆ

ԱՄՈՂԱԳՐԱԿԱՆ

«Ազգ» օրաթերթի վերջին մեկ երկու տարիների համարներում հրատարակված հոդվածների նոր ուղղագրությունը հին ուղղագրությանը փոխարինելու մոլեռանդ ֆարգուրյան մեջ կարգի գիտական ու լրջմիտ ֆունկցիոնալ փոխարեն, ցավով, գտնում ենք անցյալի անվանի գիտնականների ու գործիչների հասցեին արված ստահող հայտարարություններ, չփաստարկված և փրավորական բնութագրումներ: Ընթերցողի մտով չի անցել, թե «Ազգի» խմբագրությունն այդ ամենին համամիտ է, ուսի և

դարի գրությունից նաեւ արքերվող բազում կանոններ այլու մտորության այբուբենը լրացրին երկու նոր գրով:

Այդ որոնք են ակադեմիկոս Լ. Հախվերյանի այդ եզրակացությունը հաստատող մյուս փաստարկները:

1. Ըստ Մխիթարյանների աշխարհաբար աշխարհաբար ուղղագրությանը գրելու բարեփոխության հեղինակը ոչ թե Աղայանն ու Աբեղյանն են, այլ Մխիթար Սեբաստացին: «...վասն զի սակեց գրեթե երկու դար յառաջ գործածեր

նուիսեւ Եւրոմակոսը և «Առանց հնչյունաբանական մանրամասնութեանց մէջ մտնելու քսնմբ քլ արեւելահայեր կրեան զանազանել ք-դ-փ, գ-կ-ֆ, դ-ճ-թ, ձ-ձ-ց, ք-ճ-չ գիրերուն տարբերութիւններ, և դիտութեամբ կրեան հնչել զանոնք, մինչ մենք արեւմտահայերս, նոյնացուցած ենք ք եւ փ, գ եւ ֆ, դ եւ ք, ձ եւ ց, ք եւ չ գիրերու հնչյունները: Այս կացութիւնը արեւմտահայերսու համար սեղծած է Եփր ւր, վերոյիշեալ հնչյունները ունեցող բառերու ուղղագրութեան դարազային, մինչդեռ արեւելա-

յու կամխագրակարգութիւնը գիտական կանխատեսում է և ոչ թե Լեւոն Հախվերյանի բանավիճային սղառնակիք:

Ի դեպ, ուղղագրական բարեփոխության անհրաժեշտությունը որդեկ լեզվի զարգացման բնականոն արդյունք, ընդունում էր նաեւ Հրաչյա Աճառյանը, որը առանձին կետերում դեմ լինելով արեւելահայերսու բարեփոխությանը, բայց կետերում էլ համամիտ էր և ժամանակին կողմ է փելարկել արված առաջարկներին: Հետեւյալ տղերքը բոլորին հանձնած գիտնականը այլ վարագիծ ու-

նդասակ չունեմ բանավիճելու մեր անվանի լեզվագրանի, իմ ու բազմաթիվ սերնդակիցներս ամենափրելի դասախոսներից մեկի որո՞ք: Գուր, Բարսեղյանի հետ Զեմ կարող մասնագետ չեմ, և անվերադարձ ընդունում եմ «ուղղագրությունը գիտություն է» դրոյքը: Անվան կարծում եմ, որ յուրաքանչյուր հայ մտավորական, անգամ եթե խորաուրի չի կարող լինել մասնագիտական լեզվագիտական հմտությունների մեջ, կարող է, որե՛ս է տեսակետ ունենա լեզվի, այս դարագայում ուղղագրական հարախմայնութեան խնդիրներում, հասկանալու երբ հարցը վերաբերում է մեր ժողովրդի ընդհանրական կեցողությանը, միասնությանը, Եւրոպիայի:

«Ուղղագրությունը գիտություն է...»

Հովհ. Թումանյան

այդ վիճակումների վերաբերյալ խմբագրության կարծիքը հավաստող «ճանոթագրություն» չի ակնկալել: Բայց եկ ու տես, որ ակադեմիկոս Լեւոն Հախվերյանի «Ազգի» 1997 թ. հունիսի 21-ի համարի «Մի Եւրոպացիներ» վերաբերյալ հրատարակված արձանագիտելի խմբագրության «ճանոթագրության»:

Ի՞նչ է դաստի: Լեւոն Հախվերյանը այդ հոդվածում, իր բուն անվիճելի գուրահեռ, արեւելահայերենի նոր ուղղագրությունը գրաբարի ուղղագրությանը փոխարինելու ներկայ կողմնակիցներից ոմանց հակամեհանվան համարել է «ժողովրդին դեղի կիսագրագիտություն սանող (աղեցալի) ճանադարի քասագովներ»: Եվ Բանի ու այդ բնութագրումը ուղղակիորեն վերաբերում է նաեւ «Ազգի» ուղղագրական հավաստման, ուսի այս անգամ արդեն չհամբերելով, օրաթերթի խմբագրությունը Լ. Հախվերյանի հոդվածի վերջում այդ դատողության առթիվ դրել է հետեւյալ «ճանոթագրությունը»:

«Այստեղ անհրաժեշտ ենք համարում, գուցե մի ավելորդ անգամ շեշտել, որ ուղղագրության հարցում խմբագրությունը համաձայն չէ ակադ. Հախվերյանի բնորոշումներին, դասական ուղղագրությունը ոչ «կիսագրագիտություն սանող ճանադարի» է և ոչ էլ «աղեցալի հետեւաններ» կարող է ունենալ: Ընդհակառակն: Խմբ.»: «

Ավաճի մեջ միակ ճեմարտությունն այն է, որ «Ազգը» կամենում է «մի ավելորդ անգամ շեշտել» իր դասական ուղղագրության ֆարգուրյան եռանդուն ճարմին լինելու իրողությունը, հանգամանակ, որ «Ազգի» բարեխիղճ ընթերցողներին վաղուց էր հայտնի: Իսկ ինչ վերաբերում է Լեւոն Հախվերյանի վերոհիշյալ եզրակացությունը «հերեւելու» վործին, աղադրա համար այդ ձեւակերտման մեջ մտնում է մի «ընդհակառակն» անվանական նախադասություն և ուրիշ ոչինչ:

Լեւոն Հախվերյանն իր խոսքի արժեքը գիտցող, բարեխիղճ գիտնական է: Նա ուղղագրության հարցերը բնում է գիտության և ոչ թե կուսակցական ֆարգուրյան դիրքից: Կասկածից վեր է, որ Հախվերյանը գրական հայերենի երկու ճյուղերի միավորման, հետաքրքրանք նաեւ ուղղագրական միասնության հաստատման ոչ ղակաս Եւրոպացի անհաս Լ. Բան նրա ընդդիմախոսները, միայն թե նա հարցի լուծման դժվարանցելի ճանադարիին առաջնորդ ունի իրավիճակի սրափ գիտակցումը, մինչդեռ նրա ընդդիմախոսներին առաջնորդող գործին անհարկի միջամտություններն ու անբոխսակարգությունն են:

Այն, որ աշխարհաբար գրաբարի ուղղագրությանը այն էլ անխալ ու գրագետ, գրելը հեռավոր չէ գիտելից դեռեւս միջնադարում: Այդ դասճանող էլ միջնադարի փրականներն ու գրիչները ոչ միայն ստանանցիցն ու կիրառացից 5-րդ

է Մխիթար, և տղագրութեամբ իսկ տարածել է աշխարհաբար գրութեան գրաբարն ունեցած այս և ուրիշ ուղղագրական տարբերությունները, համաձայն ժողովրդեան արտասանութեան»:

2. Արեւմտահայերենի դասագրութեամբ արձանագրվում է, որ դասական հայերենի մանավանդ բաղաձայնական համակարգը այստեղ այն աստիճանի փոփոխված է, որ միասնակ ուղղագրությունը այդ համակարգում համարյա անհնար է: Ահա մի այդպիսի կանոնարկում: «67. Մեր լեզուին մեջ, դիրքին է փրականական օրենքներու վրայ հիմնուած ուղղագրութիւնը, սակայն դժուար է բառերու ուղղագրութիւնը որովհետեւ ունինք միեւնոյն կերպով հնչող հետեւեւալ տառերը դ, ք-ք, փ-գ, ֆ-ն, է-ն, օ-չ, ք-ձ, ց-գ, ւ-յ, հ: Թէ և այս կերպի տառեր իրենց յասուկ հնչումները ունեցած են ժամանակակից, սակայն հիննայ ասոնց հնչումը նոյնն է Կ. Պոլսոյ զաւտաբարտաին մէջ և այլ է դասճանող որ բոլոր բառերուն ուղղագրութիւնը ողջ է զաս զաս սորվի»:

«13. Օտար հնչումները հաւասարձօրէն արտայայտելու համար, զանազանութիւն չի դրուիր հիննայ ք եւ փ, դ եւ ք, գ եւ ֆ, ց եւ ձ, չ եւ ք, ձ եւ օ, է եւ ք տառերուն միջեւ, ու անոնք հաւասարադէս կրեան գործածուիլ, սակայն անելի յաճախ կը գործածուին ք, ք, ֆ, ց, չ, օ, է»:

Նոյնիսկ այս Եւրոպացիներ կա գրողին կիսագրագետ դարձնող ֆմահան ուղղագրություն («հիմնայ», ընդունված է «հիմնայ», «սորվի», բայց և «գործածուիլ»), էլ չենք խոսում այն մասին, որ դասագրի հեղինակի խոստովանությանը, առանց կանոնարկման, «... բոլոր բառերուն ուղղագրութիւնը ողջ է զաս զաս սորվի» քվարկված գուրահեռ գրերի ուղղագրության մեջ, մանավանդ օտար բառերի տառադարձության ժամանակ, միաժամանակ ցուցաբերելով քաջարձակ կանայակաւնություն:

3. Միյուրի խորհրդային իւլանությունների օրինակով հրամանով «դասական ուղղագրության վերադարձում» կոչ անող գիտնականները նույնպէս տեսնում են հին ուղղագրության չկանոնարկված ու ֆատային վիճակը, ուսի և ուղղագրական միասնությունը հեռավոր են համարում նաեւ հին ուղղագրության արձանական բարեփոխությանը միայն: Լսեցե՛ք դասականին անցնելու կրֆո կոչեր անող կանադարակ մեծարգո Գարիկի Պասմանյանի դասողություններն այդ մասին:

«Տառադարձութեան դարազային առանց այլեւայլի ընդունիլ դասական համակարգը: Արեւելահայերը բացի Աբեղյանն ուղղագրութեան դարադարձ «հ» եւ «յ» «ո» եւ «օ», «ն» եւ «ւ» գիրերու դարազային, դասականում են դասական տառադարձութեան կանոնները, մինչդեռ արեւմտահայերսու մօտ կասարեալ անիւլանութիւն մը կը տրու այդ մարդի մէջ»:

հայերուն համար այդ Եւրոպացիներին չունի»:

Եթե արեւելահայերենը Աբեղյանի «դարադարձ» ուղղագրությանը վեց գրերի դարադարձին միայն հեռացած է դասականից, իսկ արեւմտահայերենը դասականից հեռացել է ամբողջ բաղաձայնական համակարգով իր համար սեղծելով «Եփր» եւ տառադարձության մեջ ուղղագրական «կասարյալ անիւլանություն», աղադրայ ուղղագրական «Եփր» ու կասարյալ անիւլանությունը» արեւելահայերենին դարադարձու դեղիքում արեւելահայը կիսագրագետ կը կոչուի, թե՛ անգրագետ:

Ակադեմիկոս Լ. Հախվերյանի եզրակացությունը, դարձն Պասմանյանի վերոհիշյալ միանգամայն ճեմարտային քաջարտության կողմն քավականին մեղմ է հնչում:

4. Դեռեւս դարակարգին Հովհ. Թումանյանը գրել է. «Ուղղագրությունը գիտություն է և նրա դեմ կարելի է դուրս գալ կամ նրան փոխել միայն գիտությունով» («Մեզ», 1910 թ. N 140): Դարակարգին այս գործի ամենահեղինակավոր գիտակը լեզվագրագետ Գ. Չառնիկյանը այս բանավեճին անցանկալի արդյունքների դեմ անքննելու կողմնակողմ գրել է. «Հայերենի ուղղագրության փոփոխության հարցը առաջին հերթին գիտական հարց է: Ուղղագրական ամեն մի փոփոխություն դասագրութեան է լրջորեն բնարկելու դրա հետեւանները, կանխատեսել, թե ինչ կսացվի: Առանց այդպիսի լուրջ բնարկման մեր գրական լեզվի գործածության և դասավանդման համար կարող են սեղծվել արակարգ դժվարություններ: (...) Այսօրվա ատմով, կարելի է ասել, որ մեր ուղղագրությունը ընդհանրապէս լավ վիճակում է»: Գալով 1922 թ. կասարվածին ակադեմիկոսը գրում է. «1922 թ. ուղղագրական բարեփոխությունը փաստորեն արագորում էր մասկոնականության մի կողմի կարծիքը և լայն ֆնարկման արդյունք չէր: Այն գրչի մեկ հարվածով ստիպեց մեր մտավորականության մերկայացուցիչներին նորից ճիշտ գրել սովորել: Մտնով է քացարկում այդ բարեփոխության դեմ քաճարցած հուժկու ալիքը: Եթե նկատի առնենք, որ գրագիտության արդի տեղը չի կարելի համեմատել 1922 թ. տղայի հետ, աղադարգ կլինի, թե որքան մարդու ենք միանգամայն դարձնելու կիսագրագետ, մանավանդ եթե նկատի առնենք, որ 1922 թ. ուղղագրությունը վերացնում էր եղած բայց դժվարություններ, իսկ հին ուղղագրության անցնելը ոչ միայն կվերականգնի եղած դժվարությունները, այլև կստեղծի նոր դժվարություններ: Հարկ կլինի քաղաքիկ հարցերի լուծման, մասնավորապէս օտարազգի բառերի և հասուկ անունների տառադարձման դժվարին աշխատանքը նորից սկսել»:

Ինչպէս տեսնում ենք, հին ուղղագրության անցնելու դեղիքում բաց Եւրոպացիներն ոչ բոլորին միանգամայն կիսագրագետ դարձնում են:

նեմալ չէր կարող, «Երբ գրվածի և հնչման մեջ եղած տարբերություն բայց խոսք չէ, ասելի է իսկ երբ նրանք բայց մեծ չափերի են հասնում, դասճան են դառնում մեծամեծ դժվարությունների, մարդիկ դարադարձ են իրենց լեզվի հետ սովորել նաեւ հին գրությունը, հակառակ դարադարձին ենք քակա ենք քաղաքիկ ուղղագրական սխալների, իմաստի բյուրեղացության և այլն: Պատկանողական ժողովուրդները տեսնում են այս բոլոր դժվարությունները, ճիշտ այնպէս, ինչպէս ֆրոգալական երկրում ճորտ տեսնում էր արկնականների քոնակարությունը: Բայց երբ մարդիկ դառնում են ազատախոս սկսում են մտածել, թե հանուն ինչի» է այդ դժվարությունը, դասագրութեան են գրել այնպէս, ինչպէս հնչում են, ուղղագրական բարեփոխությունը օրվա հարց է դառնում»:

Մենք այստեղ վերջակէս կոնկլուզիւն, եթե ցավով չնկատենք, որ համարած գրագիտությունից դեղիքի համարած կիսագրագիտության Եւրոպացի մտնելու վերաբերյալ մեր մեծամտն հայագետների վերոհիշյալ կանխատեսումները իրականանում են:

«Ազգ» օրաթերթում ուղղագրության հարցերում Աբեղյանին Աբեղյանի դեմ հանած և գիտական բանավեճին 1920-ական թվականների ֆաղաքական աղակարգություն խառնած մի անձնավորություն ով, ի դեպ, դասականի ամենալավ իմացողներից է և իր բոլոր դասական փաստաթղթերը գրում է այդ ուղղագրությանը, ոչ միայն այստեղ, այլևստեղ հղած իր սխալաբան գրություններում, այլև երբ քաղաքիչից քաղկացած իր ամուն-ազգանվան մեջ անգամ դեռ ուղղագրական միասնության չի հասել, մեր ձեռքն անցած գրություններում այդ երբ քաղաքիչներից մեկը միշտ դասականին հակառակ, այսինքն նոր ուղղագրությանը է գրված լինում: Դե եկ ու Լեւոն Հախվերյանի դեմ հին ուղղագրության անցնելը արհեստի ճանադարի մի համարի: Եվ եթե «Ազգը» համաձայն չէ դրան, դա իր հոգսն է, որի վրա մտածելու բայց քան կա:

ՀՈՒՍ ԲԱՐՍԵՂՅԱՆ, Բանասիրական գիտությունների դոկտոր

1. Հ. Բարսեղ Վ. Սարգիսեան, Երկհարիսամեայ գրականական գործունեութիւն և նշանաւոր գործիչներ «Անեկտոյ Մխիթարեան միաբանութեան, Վենեցիկ-Ս. Ղազար, 1905, էջ 126:
2. Չառնիկ Վ. Պասար, Գործնական փրականութիւն, Կ. Պոլիս, 1902, էջ 18:
3. Նոյն տղում, էջ 33:
4. «Գիտություն և տեխնիկա» 7, 9, 1996, էջ 43:
5. Նոյն տղում, էջ 44:
7. Տես «Նորհայային Հայաստան» օրաթերթ, 20 դեկտեմբերի, 1989 թ.:
8. Հ. Աճառյան, Էրակասար փրականութիւն հայոց լեզվի, Կ. Վ. Երեւան, 1971, էջ 86:

ՀԱՍՏԱՏԵՅՈՒՄ

ա) «Ազգը» առաջին իսկ օրվանից չի քաղաքի իր ուղղությունը ուղղագրության հարցում: Դրա դրսևորումներից ողջ է համարել քերթի խմբագրական մնայուն տեղեկությունների (տղիչը և այլն) և ընդհանուր խորագրերի ուղղագրությունը դասական: Նմանապէս, քերթը դասել է ուղղագրությունն իրեն ներկայացված այն նյութերի, որոնց հեղինակները կիրառում են դասական ուղղագրությունը:

Եւրոպացի մեր ընթերցողների լայն քրտակի համար դասական ուղղագրությունը հեշտեւս դարձնել հարազատ, անվանում ոչ անտղիք:

բ) Այստեղից տեսնում է քերթի մյուս «մասնավորական» սկզբունքը «Ազգ» կողմնակից չէ դասական ուղղագրությանը միանգամայն որդեգրելու: Դրան ողջ է հասնել հանգրվաններով, փոյ առ փոյ:

գ) Դեռեւս է, որ «Ազգ»-ը լայլ է դասկերացնում, թե ինչ տեղի կունենա, եթե մենք, հրաշիլ իմն, միանգամայն վերադառնանք դասական ուղղագրության խառնաձուրթ, սակայն ծախսեր ենք քաղաքի փոփոխություններ, վերադաստատումներ և այլն:

դ) Մինչ այդ, յոթն է արեւմտահայ հնչյունաբանությունը (հնչյունակրուսներն ու տեղափոխությունները) Եւրոպացի դասական ուղղագրության հետ: Ընդհակառակը, եթե սխիտախալ լավագույն դրոյցներում արեւմտահայախոս երեւան անգրեւելի, քրտաւերելի, խոյաւերելի, արաքերելի կամ քրտերելի կողմն կարողանում է ճիշտ Կ համար մեծ դժվարութեամբ, սիրադեղեղ նաեւ դասական ուղղագրությանը, աղա Դայաստում սովորող երեխան, ու խոսում է համեմատաբար անաղաբ հնչյունաբանություն ունեցող արեւելահայերեն, բայց ակնի հեշտ կփրադեղի դասական ուղղագրությանը:

ե) Այլ խոսով սխիտախալ երեխան կամ մարդը նույնպիսի (քերթու ոչ նույն-հան) դժվարություն է ունենալու Աբեղյանական ուղղագրությանը վարժելիս, որ հան դասականի դարադարձում, ֆաղի արեւմտահայերենում, ինչպէս ասվեց, տեղի է ունեցել հնչյունային կրուս և տեղադարձ:

զ) Երբեք ուղղագրութեամբ, Դայաստում մեր լեզվագրաններն ինչպէս կրուսներին, եթե, Ասլաւո մի արտաք, սխիտում որոշեցին հետեւել Աբեղյանական սկզբունքներին և իրենց գրեւեղից դուրս գրեցին խոյ քաղաքայինների անորոշ Եւրո (դ, կ, ֆ, ց, օ, ւ), ֆաղի որ այդ հնչյունաբանութեամբ գոյություն չունի արեւմտահայերենում, իսկ ընդհանուր ուղղագրական բարեփոխութեամբ ընդհանուր դասական Եւրոպացիները մեկ աստ կամ մի, ասելով Բ կամ Փ, Դ կամ Թ, իսկ մնացալը քաղիւն դուրս:

ը) Դեռեւս է հարցող հարցադրումը ակնի հեշտ է Դայաստակի ուսումնասիրական դասականներում իրականացնել ուղղագրության միասնականացումը, թե՛ սխիտոսի տարեղակած, անկազմակերպ, հայախոսության և հայագրության իմաստով թույլ (մեղմ ասած) սխիտոսի դասականներում: Գիտական եմ նաեւ, որ այս հարցադրումը ոչ մի նշանակություն չունի նրանց համար, ովքեր ազգային միասնության անհրաժեշտությանը չեն հաւատում:

թ) Իսկ այդպէս մասողներին համար մեկ այլ հարցադրում համայն աշխարհի հայեր ի՞նչ ուղղագրությանը են խոսելու միմյանց հետ միջազգային համալարգային հարողակցության ցանցերում, միասնական թվային ի՞նչ հասարակարգով:

ք) Վերում ակադ. Լ. Հախվերյանի հողվածին կցված ծանոթագրութեամբ մասին: Կիսագրագետ չի կարող լինել այն անը, որ սիրադեղեղ է դասական ուղղագրությանը: Ընդհակառակը: Օրինակ, մեր բոլոր այն լեզվաբաններ, որոնք սիրադեղեղ են դասական ուղղագրությանը և գրաբարին, ինչպէս որո՞ք, Գուր, Բարսեղյանը, ակնի լայլ մասնագետներ են, Բան նրանք, ովքեր չեն սիրադեղեղ:

Նիդազալանդներ

Մինչ անց, մասնավորապես համադրականները փորձում են դարձնել 1954-ից ի վեր իրենց առաջին խոսքը դարձնելով դաժանորեն կոտորածների միջոցով բարձրացնել ուժերը և ավելի ժողովրդահաճո սեփ ձեռք բերել, ժողովրդը և իր կառավարությունը անհատաբար վստահ հայելով անցնում են բարեկամ գործընթացին: Ազգային ժողովում հունիսի 19-ին ժողովի արձագանքը:

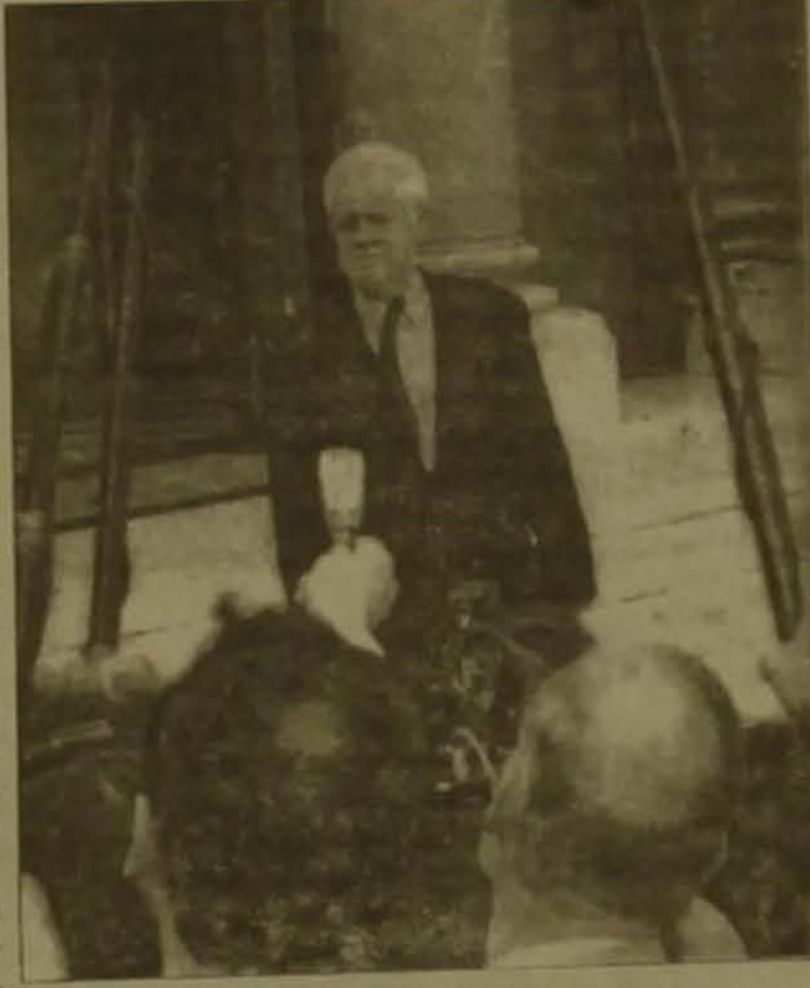
Տնտեսական խնդիրների դարձառաջնություն առաջնային են համարվում ՀԱԱ-ի ղեկավարի տնտեսական անդր կանխարգելման մեխանիզմների մեկնումը: Մասնաբաժնյան դաշնամարդի ժամկետները, որ այնքան էլ հեռու չեն (1999 թ. հունվարի 1): Ավելի է խորանում գերմանացիների բերազանցությունը իրենց եվրոպացի համագործակիցների, մասնավորապես Ֆրանսիայի, ցանկության և կարողության նկատմամբ:

Պետական սեկտորի վերակառուցումը ինչպես նաև հարկերի և ոչնական ծախսերի նվազեցումը: Վերջին 6-7 տարում ոչ մի կառավարություն չույր չգրադրեց այս հարցերով: Մի քանի կառավարությունների փոխհայտը կադրված է հենց իրենց անգործունեության հետ ինչպես նաև անգործունեությունը դաշնամարդիված է համախառն փոփոխություններով: Ժամանակի գործոնը աշխատում է ի վնաս ժողովրդի: Նաև այն, որ

ՖՐԱՆՍԻԱ

Լիոնել ժոնպենը երկու ֆարի արանում

Նազ ճառը ընդհանուր ֆառաֆակնություն վերաբերյալ նույնիսկ ընդդիմության կողմից զննահանգն ուղղել է ժոնպենի նախընտրական ծրագրի հիմնականները: Բայց որքան էլ բարձր գնահատվի ելույթը ինքը, դա չի նշանակում, որ սոցիալիստ վարչապետի առաջ քաշված սակայն քոլորի կողմից ընդունելի էր և շունթ քոլոր կողմը: Այսպես օրինակ: Նա մտադիր է արտոնակել կայուն ֆրանկի ֆառաֆակնությունը: Հանրադրականները անհավանական են համարում այս ֆառաֆակնության արդյունավետ ընթացքը: Նրանք մասնաճյուղ են եվրոպական երկրների փորձը, որով գործարկությունը նվազեցրին ի հաշիվ ինչպես ճանաչողական ժողովրդի հայտարարել, որ մտադիր է անցկացնել տնտեսական ֆինանսների առաջին ինչը նշանավորություն կա խոսափելու հատկանիշով հավաքված սվայներին: Դեռ 1996 թ. արմատությունների հանդիման ժամանակ ժոնպենը հայտարարեց. «Պե՛ս է հրաժարվել, ես ես արդեն հրաժարվել եմ այն մեջից, որ այն, ինչ չի արվել առաջին 100 օրվա ընթացքում, այլևս չի արվի: Ես կանոնավոր առաջխաղացման եմ ոչ ստրատեգիային քոլորների կողմնակից եմ»:

քաղաքական էֆեկտները ավելի քան են ի հայտ գալիս ֆան դրականները, ես հետ ոչ ոք չի ստանալու մինչև 2002 թիվը որոշելու, քե արդյո՞ք ժոնպենը մի քանի հասավ, քե ոչ:

Մասնագետների հաշվարկով 97-98 թ. դեմոկրատիկ հարկավոր է հավելյալ 60 միլիարդ ֆրանկ աղյահովելու Մասնաբաժնի սահմանում ՀԱԱ-ի 3 տոկոս անդ: Այս դեղորմ մտում է երկու ճանապարհ, կամ համոզել գերմանացիներին անցնել եվրոյի չնայած չափանիշների մոտավոր դաժանմանը և կամ կիրառել նոր խոսքություններ որով այնքանով են անարդյունավետ, որ անով որ ուսուցան են:

Ինչ վերաբերում է ֆրանսիացիներին աղյահ նրանց համար ժոնպենը Մեսիա չի այլ ուղղակի աչքերնախվ սարքակ ի հակադրություն ժոնպեն: Համաձայն վերջերս անցկացված հարցման, ֆրանսիացիների մեծ մասը կվերադառնա է ոչ քե ժոնպենի կամ սոցիալիստներ կոմունիստներ կանաչներ միության օգտին, այլ ընդդիմ ժոնպեն: Այս հակամարտության մեջ ծախսերը, ինչ խոսք, քանիցս: Պե՛ս չի նաև անհետի աջ ծայրահեղականներին և նրանց դարձնելու լը Պենի դերը, որը ընտրությունների քաղաքական ֆարտություն էր քանում ծախսերի օգտին: Դժվար է կանխատեսել ժոնպեն-Շիրակ հարաբերությունների զարգացման ընթացքը: Ֆրանսիացիների 53 տոկոսի համոզմամբ այդ համագործակցությունը վաղ քե ու մեկնելու է փակուղի:

Պատասխանը Ի. ԿԱՅՆՍԵ

Ֆրանսիան լինելով համաեվրոպական գործընթացի անդամ և առավել նա հավակնելով լինել այդ գործընթացի առաջատար մասնակիցներից մեկը, իր ներքին խնդիրների լուծման հետ մեկտեղ (և երբեմն էլ ավելին) դարձնում է ներքին և միջազգային դաշնամարդերի ռեժիմին: Այդ է դասճառը, որ

Գերմանիան կվաճառի իր նավթի դաշարները

Գերմանիան հայտարարեց, որ մտադիր է վաճառել իր նավթի բոլոր ռազմավարական դաշարները, որով կազմում են 7,3 մլն տոննա (54 մլն բարել), հաղորդում է Ֆրանսիայի գործակալությունը: 2,8 մլն բարել ծավալով առաջին ֆանակությունը քուկա կհանվի արդեն մի քանի քաղաք հետ: Գերմանիայի կառավարությունը մտադիր է վաճառելից ստացվելի քուր 400 մլն մարկ գումարը մեջնել ընթացիկ քաղաքական լուրջուցիլ քուրեի ես 1998 թ. քուրեի նախագծի մեջ (եւս 500 մլն մարկ): Իսկ ընդամենը մինչև 1999 թ. վերջը Գերմանիան մտադիր է այս ձեռով վաճառել 1,4 մլրդ մարկ (գրեթե 0,8 մլրդ դոլար): Նավթի համաբաշխային քուկան ըստ երեւոյթին կդառնա եվրոպական միասնական արժույթի հաստատման նախագծի հերթական գործը: Նախագիծ, որի կարելու չափանիշներից մեկը «Եվրոյի գոտու» մասնակից երկրների քուրեբային դեֆիցիտի զգալի կրճատումն է: Առաջին գործը դարձել էր ոսկին, ներկայումս այդ բանկարժեք մեծաղի գնե-

րի անկումը կադրված է նախեստաց արեւմտեվրոպական երկրների կենտրոնական բանկերի ոսկու դաշարների առաջիկա զանգվածային իրացման հետ: Նավթ արդյունահանող դեմոկրատներն անչափ մտահոգված են Բոննի որոշումից: Երբեք է, Գերմանիայի նավթի ռազմավարական դաշարի ծավալը այնքան էլ մեծ չէ, այն փոքր ինչ ղակա և նավթի համաբաշխային հանույթի եռօրյա ծավալից: Գերմանական նավթի 2,5 տարի տեւելի վաճառը հավասարազոր է Գերմանիայի ծովում միջին ծավալի հերթական հանքավայրի գործարկմանը (օրական քուր 75 հազար բարել): Բայց այն դաշարներում, երբ նավթ արտահանող երկրների կազմակերպության անդամները քանում են արդյունահանման խիստ սահմանափակումներ մեջնել, իսկ Իրան նախկինում մեջնել, վերադառնում է նավթի համաբաշխային քուկա, գների հաշվեհարկը չափազանց նուրբ հարց է դառնում, նուր է անգործը վերլուծաբան Փոլ Մոլդիկը: Լիացի վերլուծաբան Փոլ Մոլդիկը: Լիացի վերլուծաբան Փոլ Մոլդիկը: Լիացի վերլուծաբան Փոլ Մոլդիկը:

նավթի մեկնարկային գինը 17,95 դոլար է, որը 1 դոլարով ցածր է հուլիսի 1-ի քուրայական գնից և 30 տոկոսով ցածր սարեկազմի գնից: Գերմանիայի որոշումը, ըստ երեւոյթին, էլ ավելի կիջեցնի նավթի գները: Օգոստոսին Գերմանիայի ծովի նավթահարակներում սկսվում են կանխարգելիչ աշխատանքներ, որոնց նախօրեին Մաուրյան Արաբիան և Երկրիան արդեն հասցրել են քուկա ղակե ղայմանագրեր կնքել արեւմտեվրոպացիներին հետ: Մակայն սարեկազմի Գերմանիայի ծովում քուկազորման կիսանկալի մի անքուր քուր նոր հանքավայրեր և այդ քուրնում նավթի հանույթը կավելանա օրական 300 հազար բարելով: Գրան ղակե է գումարել օրական 740 հազար բարել կազմող իրախան նավթի մասնակարարումների վերստում ըստ «Նավթ դաշարի դիմաց» դաշնամարդի: Նման դաշնամարդում նավթի համաբաշխային գները հազիվ քե դաժանակվեն 1 բարելի դիմաց 18 դոլարի սահմանագծի մոտակայում:

ՖՐԱՆՍԻԱՅԻՆ ԻՅՈՒՆԻՍ

Չեչնիայի նախագահ Ասլան Մասխադովը կրկին կմեկնի Բաքու

ՔԱՐՄԻ, 16 ՅՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՄՍԻ: Չեչնիայի նախագահ Ասլան Մասխադովի Բաքու կատարելի երկրորդ այցի շեմին Ադրբեջանում սկսել է գործել Իլկերիայի չեչնական հանրադրության ներկայացուցչությունը: Ասլան Մասխադովի այցի նախադասարանության նախադասում սկսել է շարք առաջ Չեչնիայից Բաքու է ժամանել բարձրաստիճան կառավարական դասակարգում, հաղորդել է Չեչնիայի ներկայացուցչի տեղակալը: Նա հայտնել է նաև, որ Ա Մասխադովի այցի արդյունքներով Բաքուն և Գրոգին կստանան երկրորդ փաստաթղթերի ընդարձակ մի փաթեթ, որոնցից առանցիկային կլինի բարեկամության և համագործակցության միջոցառական դաշնամարդը: Ինչպես հաղորդում է BBC օտարկայանը, Ասլան Մասխադովի առաջին այցի ընթացքում Չեչնիա Ալիեյը նրան խոստացել է ըստ հնարավորին սնտեսական օգուտը ցուցաբերել: Ադրբեջանը, մասնավորապես, մտադիր է Իլկերիային օգնել նավթավերամշակման համադրի վերականգնման հարցում, ինչպես նաև սնտեսության այլ ընագավաններում: Անցած քաղաք Ռուսաստանի, Ադրբեջանի և Չեչնիայի միջև ստորագրված ետակողմ համադրագրերը արդրեզանական նավթի քարանգնան վերաբերյալ, Գրոգուն խոստանում է նաև ֆառաֆական

քաղաքաժոններ: Զաղաֆազե Մուսաբեկովի կարծիքով, կողմերի ձեռք բերած փոխընդունելի փոխզինման հարցում վճարական դերը դասկանում է հենց Բաքուն: Ռադիոնեկնաբանության համադայն, տեղի անկախ դիտորները չեն բացառում, որ Ադրբեջանը աղյահայուն միջազգային ստաղարեզում Իլկերիայի համար կխաղա նույնիսկ դեր, ինչպիսին 90-ականների սկզբին խաղում էր, ես հիմա էլ քուրնակում է խաղալ Ադրբեջանի համար Թուրիան: Չեչնիայի քարանգրադային հեղինակությունը հիմ է քուկա ենթադրելու, որ Գրոգուն հետ սեր բարեկամությամբ ոչ ավելի ես ոչ դակա քաղաքազմում է վերլուծաբանները, այնուիսի բարեկամի հետ, ինչպիսին Չեչնիան է, Ադրբեջանը իրեն կարող է միանգամայն վստահ զգալ ոչ միայն Գայասանի հետ հարաբերություններում, այլ նաև Ռուսաստանի: Մեկնաբանները ենթադրում են, որ հազիվ քե Բաքուն վճարի այդպես հեռու գնալու Գրոգուն հետ հարաբերություններում, առանց նախադաս խոսքակցելու Անկարայի և Վաշինգտոնի հետ: Ամենայն սկսելու արդյունք, այդ հարցը կուսուի հաղորդ քաղաք սղախող Գ. Ալիեյի վաշինգտոնյան դասնական այցի ընթացքում:

Բոսնիա, Ֆրանսիան չի մասնակցի ձերբակալություններին

16 ՅՈՒՆԻՍ, ՐԲ, BBC, «ԱՍՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Բոսնիայում դաշտարգմի հանցագործներին ձերբակալելու գործողությունները համարելով չափից դուրս վստահակոր, Ֆրանսիան հրաժարվել է աջակցել ԱՍՕ-ի երկրորդ այցիսի գործողությանը: Այդ մասին այսօր հայտնեց «Նյու Յորք քայն» քերքը: Այդ հաղորդագրությունը սակայն դասնադառն դեռ չի հաստատվել Իսկ ԱՄՆ-ի Մենսք կոլ արեց նախագահ Էլիթրոնին Բոսնիայում գնվող աներկայան զինվորներին ղուղարկել դաշտարգմի հանցագործություններ կատարելու մեջ կատակածող անմանց ձերբակալման հասուկ գործողություններին: Մենսք սակայն հաստատեց իր դերորոշումն առ այն, որ Բոսնիայում դաշտարգմական հանցագործությունների կատարման մեջ կատակածող անմանց ղակե է կանգնել դասարանի առքե: Գաստատելով Ֆրանսիայի և ԱՄՆ-

ի Մենսի երկուդներն, այսօր 3-րդ դաշտարգմի սեղի ունեցավ Բոսնիայի սերական հասվածում այն բանից հետո, երբ 6 օր առաջ ԱՍՕ-ի ուժերը սղանեցին Դիեդոր ֆառաֆի նախկին ոսիկանադաշին, որին փորձում էին ձերբակալել դաշտարգմական հանցագործություններ կատարելու մեղադրանքով: Այս անգամ նոնակ դաշտարգմից հենց Դիեդոր ֆառաֆում միջադաշին ուժերի կենտրոնական մասնակալում: Ոսիկանության համադայն, վնասվել է մի մեքենա, իսկ մարդիկ, բարեբախտաբար, չեն սուժել: «Մենի ստացել եմ մի գրություն, որը սերք ժողովրդին կոլ է անում վերջինիս լինել: Ամենայն հավանականությամբ, այն ուղղված է խաղաղադաշտի դեմ»: Ողյթերի քուրակցին առաջ Բոսնիայում ԱՍՕ-ի ղեկավարած խաղաղադաշտ ուժերում ծառայող մալոր Դեյթին:

ՆԱՄՍՈՆ

Իսրայելը մերժել է ՄԱԿ-ի Գլխավոր ասամբլեայի բանաձեռը

ԿԱԶԻԲԵ, 17 ՅՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆԻԱՐԵՍ ԻՍՏԱՆ-ՏԵՍՍ: Իսրայելը անվերադառնելի մերժել է ՄԱԿ-ի Գլխավոր ասամբլեայի բանաձեռը, որով դաժանագրվում է դաղարեցնել դաղաբաշխյան քարանգների զաղաքացուրը: Ինչպես հայտնի է, ի դասնադառնություն ՄԱԿ-ի Գլխավոր ասամբլեայի բանաձեռի կվարկել էր 131 դեմոկրատ, դեմ ԱՄՆ-ը, Իսրայելը և Միկրոնեզիան:

ՓԵՐԻՉ, 17 ՅՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆԻԱՐԵՍ: Ուկրաինացի, ռուսաստանցի և բելառուս զինակալները, ինչպես նաև ֆրանսիացի և գերմանացի փորձագետներ են մասնակցելու երեք նոր նախագծերի իրացմանը Չեռնոբիլի աստմականացում: Այդ մասին հաղորդել են Ֆրանսիայի Միջուկային օրյեկներին անվանադրային ինսիստում: Կիելում ստորագրված համադայնագրով, ինչպես հաղորդում է ԻՍՏԱՆ-ՏԵՍՍ-ը, համագործակցությունը զարգանալու է երեք ուղղությամբ, վնասված ռեակտորի սարկոֆագի, քուրակա միջադաշտի ճառագայթային վարակման հետևանքների հետազոտում, ինչպես նաև Չեռնոբիլի վարի «քուկա» քարանգրադային սանիտարական վիճակի ուսումնասիրում:

3 նոր նախագիծ Չեռնոբիլի աստմականայանի համար

ՓԵՐԻՉ, 17 ՅՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆԻԱՐԵՍ: Ուկրաինացի, ռուսաստանցի և բելառուս զինակալները, ինչպես նաև ֆրանսիացի և գերմանացի փորձագետներ են մասնակցելու երեք նոր նախագծերի իրացմանը Չեռնոբիլի աստմականացում: Այդ մասին հաղորդել են Ֆրանսիայի Միջուկային օրյեկներին անվանադրային ինսիստում: Կիելում ստորագրված համադայնագրով, ինչպես հաղորդում է ԻՍՏԱՆ-ՏԵՍՍ-ը, համագործակցությունը զարգանալու է երեք ուղղությամբ, վնասված ռեակտորի սարկոֆագի, քուրակա միջադաշտի ճառագայթային վարակման հետևանքների հետազոտում, ինչպես նաև Չեռնոբիլի վարի «քուկա» քարանգրադային սանիտարական վիճակի ուսումնասիրում:

ԱՄՆ-ի դոլարի փոխարժեքը հասավ 1,80 գերմանական մարկի

16 ՅՈՒՆԻՍ, «ԱՍՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Ամերիկյան դոլարի փոխարժեքը հասավ վերջին 6 տարվա ընթացքում ամենաբարձր մակարդակին, հավասարվելով 1,80 գերմանական մարկի: Տնտեսագետները կանխատեսում են, որ դոլարի փոխարժեքը քարանգրադային և անել, քանի որ առաջվա նման կատակներ են արտահայտվում, քե արդյոք Գերմանիան ի վիճակի է խիստ բյուջեային սահմանափակումներ դաժանել մինչև համաեվրոպական քարանգրադային մեջնելը: Գերմանիայի ֆինանսների նախարար Թեո Լայպիլի կարծիքով, այդ մասնակցությունները չափազանցված են, սակայն ԱՄՆ-ի գործարարները քարանգրադային են հոնեստ մնալ:

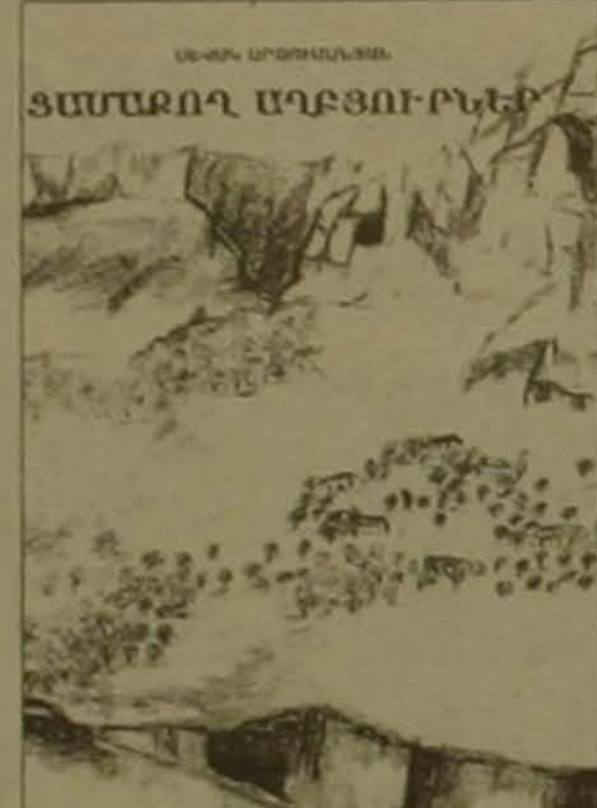
ԱՄՆ-ի դոլարի փոխարժեքը հասավ 1,80 գերմանական մարկի

16 ՅՈՒՆԻՍ, «ԱՍՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Ամերիկյան դոլարի փոխարժեքը հասավ վերջին 6 տարվա ընթացքում ամենաբարձր մակարդակին, հավասարվելով 1,80 գերմանական մարկի: Տնտեսագետները կանխատեսում են, որ դոլարի փոխարժեքը քարանգրադային և անել, քանի որ առաջվա նման կատակներ են արտահայտվում, քե արդյոք Գերմանիան ի վիճակի է խիստ բյուջեային սահմանափակումներ դաժանել մինչև համաեվրոպական քարանգրադային մեջնելը: Գերմանիայի ֆինանսների նախարար Թեո Լայպիլի կարծիքով, այդ մասնակցությունները չափազանցված են, սակայն ԱՄՆ-ի գործարարները քարանգրադային են հոնեստ մնալ:

Ցավ եւ հպարտություն

Բացառիկ անկեղծ, հոգեղարար գիր է գրել որոշիչոր Սեւակ Արզումանյանը, գիրը հայրենի Արցախական աշխարհի Սեյսիստեն, այժմ հայեն գյուղի, նրա մարդկանց մասին: Ըստ ժանրի դա իրադատում վեպ-խոսքագրություն է: Դժվար երկունով է ծնվել այն: Երկար սահմանների ընթացում, սկսած 60-ական թվականներից, որոշես յուրաքանչյուր սարգրություն, որոշես հոգու օրագրություն: Վկա են, դեռես 80-ական թվականների սկզբներին «Սովետահայ վեպը» բազմահատորյակի հեղինակը առանձնահատուկ կենսամեթոդ, խանդաղասանով էր խոսում «Ցամախող աղբյուրներ» անա-

նելու միայն մեկ ծանադարի ուներ իմենահրաց: Սա մի բազմաանուն գործ է, կենսագրական, ազգագրական, դասնաաշխարհագրական արձակի բնույթով գրվածով ու գծերով, գեղարվեստական ու փաստագրական սարի ներհյուսվածությամբ: Հեղինակը ոգեցնված է հայրենի բնաշխարհով, նրա մարդկանցով, իր արմատների խորությամբ ու երազանների բարձրությամբ: Չարմանում են, որ եկվորները ինչ-որ թոփխաճի համար համաշխարհային հիստերիա բարձրացրին: Մինչդեռ հենց միայն խայնեցին ֆանի-ֆանի՝ նվիրական սրբաշնչիներ ունի: Ո՞ր մեկն ասես, որ յուրենա սիրոց արդար ձեռքի ու դարավոր խոսքի կնիքը: Բնության հեն սերտուն միախուսված է խայնեցու կենսադեղ ու կեցությունը: Ս. Արզումանյանը սիրում է միջանկյալ դասնություններով համեմել իր խոսքը: Հիմնական սյուժետային գիծը նա շեղավորում է կենսադարական գրույցներով, սովորություններով, ծիսակարգերի նկարագրությամբ: Եկե՛ք ասիք եւ Սուրբ-դի գյուղական խելաեղ, բայց դժբախտ սիրահարների, թափի հասիքի Սիրինանց Բալասանի, Կեվիի դասնությունները յուրովի վկայում են, որ մութ անտառներում կորած հայենը մարդկային լուսավոր, լիարյուն անհասակալությունների, մեծ հույզերի, վեպի հոգիների իսկական օրրան է: Մի անհագ կարոս, ամենաներող բարություն, ջիւն ու թարգ հայացք է թեւծում հովվեգործն գեղեցիկ ու բիբլիականորեն անեղծ գյուղական կյանքի վրա: Սեւակ Արզումանյանը ի հայ է բերում գեղազեսի անուրանալի շնորհներ՝ դասկերտով հայրենի գյուղը կենցաղի՝ կեցության, մասնավորից՝ ընդհանրականը, ստեղծելով բացառիկ բնական մի կառույց, զուգակցելով գեղարվեստական մանրամասնի եւ բնավորությունների կերտման արվեստը ազգագրական-վավերական դիտարկումների մեջ: Գրի իմունստեղծությունը կենսադարական է: Թե՛նք, հայ իմաստասիրտ գյուղացու, հայ մարդու շատ ուրույն եւ անըզջական կերպար է մեր արժույթում: Ս. Արզումանյանի կյանքը, հիւրավոր, մի աշխարհ է՝ աշխարհի մեջ: Խայնում խոսքով եւ նրա լեզուով: Ս. Արզումանյանը գեղեցկությամբ, համոզ ու հոգեւոր «Աշխարհ է քննարկում դարաբար» դի օղու եւ գիտու համբավը», հաղալորին «Տանհիրուհին դասը ամաշելու կարող է այնտեղ դասվել հյուրին, այնտեղ ծանադարեղ, որ վերջինս գլխարկը հանած մինչեւ կյանքի վերջը նրա գովել կանք»: Դի մոսպոված մեծով ածիկը, յորքանով խաչիլը, կորկոսը, բանբարով (ժանգյալով) հացը, թուր դրած սխտոր, որոնց կարոսով, հավազում է հեղինակը, մեստոպ այրվում են օսար վայրերում ծվարած արցախցիները եւ հիեկիս ծղոցացում են շրթունները:

վարձ ձեռագրի մասին եւ ահա այն լույս է տեսել: Առաջաբանում հեղինակը խոստովանում է, որ իր միտն ու գրիչը ստողը եղել է կարոսը: Ինչ էլ լինի՝ իր ազգային ու ֆաղաբացիական ուղղվածությամբ այս գործը կարոսի կանչ լինելուց առաջ բողոքի ծիւ է հայրենի եզերին բաժին հասած աճողով ծակասագրի համար՝ ի նկատման ինքնակրթությանը: Հեղինակը անուր ցավով է դասնում, որ «կոլխոզային կացութեւնը», սովետական արքեպեպոսի հակացուցված են դարաբարցու լուրջանը: Բանցումների քրաճի ակնկալուս Բլանց Սաւայի մասին խայնեցիներն ասում են՝ շեռի ֆոսուն է կասողը, իսկ դասնումի առանցալին հերոսը՝ խայնեցի նահադեթ Թեւոսը նկատում է՝ «Սա հենց սաւաների իխանությունն է»: Բայց դիմացել է խայնեցին, հերն անիծած անարքեր մարդկության էլ, արնածարավ ու անգեթ ռոսիս էլ: Դիմացել է ու ելել է աննելու դարերի վրեժը: Ու դասնում է խայնեցի Սեւակ Արզումանյանը, դասնում է իր հայրենի եզերի ասիլը՝ հուրցված սիրուց, ցավից, հույսից ու հոյաքությունից: Խայնեցը սոսկ գյուղ չէ, այլ դարերի ժառանգության մարմնացումը, հայրենիի մտնակերտը, որի լինելությունից է կախված սերունդների դասնական ծակասագիրը: «Ցամախող աղբյուրներ» հիմն է դարաբարցու մարտնչուր ոգու, դամծացումն է նրա հերոսական ջիւղը... Դեռ փորթրիլը չէ ծայրել: Այս գիրը դեռ գրվում էր, գրվում էր որոշեւ կուլի կոչ, որոշես ցամախող աղբյուրների համար ահագանց: Բովանդակությունից է երեւում է, որ գրի հիմնական մասը գրվել է 20-րդ համադարից հետո, երբ երիտասարդ, խանդավառ գրականագետ անկեղծորեն հավասացած էր, թե ելել է ծեսանությունը մինչեւ վերջ տեսնու ժամանակը: Արքեպեպոսի ժամանակը: Ամենդեռի արդարացումն ու մեղավորներին դասնելու ժամանակը: Բայց գրողների միության մի ժողովում բոլոր ջրված դասնական վերաբերմունքը արտահայտությունը («Եթե սա սոցիալիզմ է, ապա ես թուր եմ») նրան բանկ նսեց: Այն արժեքով ինկվիզիցիոն ոճի մի ֆանի Լեւոնկում եւ ավարձեց կուսակցությունից վարումով: Մնում էր խաբարած սերնդի կուլիթն ու հոգու անբավականությունը հանձնել թղթին: Հենց դա էլ այսօր դրված է ընթերցողի սեղանին՝ որոշես հայ, ավելի սուրջ ուղիս դարաբարցի հայի հոգու դասնություն: Մյու, գրում կա ասելիք, կա անկեղծ, շիկացած հոգու դասն խոստովանություն «Ցամախաղ աղբյուրներ» վավերական սարգրություն է որ այսօր հասկանալու համար նույնիսկ հրաւիր է որում երեկ էր, երբ ընթերցողին հաս

Նույնիս 16-ին երկար ընդմիջումից հետո Ազգային բաժնուր բասերաւեր հասարակայնությանը ներկայացրեց Սուրբուկյանի «Կսակը»: «Լավ է անուն բարի, քան զգանձը բազում»: Այս խոսքը հերոսներից մեկն ասաց:

Բարի անուն կար, բազում զանձեր նույնդես կային: Տասնամյակների միջով հեղինակությունների, փայլուն դերակատարումների, համարձակ ու շեղուկ

կան ավանդույթներ: Տասնամյակներ առաջ առավել դյուրին էր սուրբուկյանական թիֆլիսի միջավայրը մասնուցելը: Սակայն այսօրվա հանդիսասեր բաս է հեռացել այն օրերի թիֆլիսից: Այսօրվա հանդիսասեր դասնեցում է շարժում, ոչրո, է-Ֆեկսներ եւ բեմադրողը Վահե Ծախվերյանը չի սխալվել իր ընթերցման մեջ, բազմաթիվ հանդիսասերների կարծիքն է սա:

Վահե Ծախվերյան-Փորձել ենք

Իսկ ովքե՞ր են դերասանները: Նրանք, ովքեր ֆայլել են մեծերի հետ, մնացել հաճախ սսվերում, ֆանի որ աստղացաւ էր հայոց Մայր բաժնուի բեմը:

Այսօր այս բեմի աստղերը նրանք են, քնկուզ այն դարգ ճամարտությամբ, որ ժամանակին մեծերի կողմին են եղել եւ կամբում են երեկն այսօրվան: Երեւի բասերաւերն առանձնացրեց վկաներ Նորայր Գեւորգյանի, Սուրեն Ավետիսյանի, Վահիկ Ամ

Նոր ներկայացում Սուրբուկյանի անվան թատրոնում

ճանադարումների մի ամբողջ աստղաբույլ է անցել ու մեր սերնդին հասցրել սուրբուկյանական բաժնուր, որը մեր Մայր բաժնուն է բառիս ամենաիսկական իմաստով:

Եվ երբ բաժնուների ճյուղավորված մի լայն ցանց կար արդեն Հայաստանում, Մայր բաժնուից բազում այլ բաժնուներ բարունակում էին իրենց առաջնությունը, Սուրբուկյանի բաժնուի վարագույրը ծանրացավ: Ծրագրվեց: Զփոթնեմ անդրադասուկ հայցնի դասնաաներին: Ոչինչ նոր չենք ասի: Խոսենք միայն հոյաքությամբ: Խոսենք միայն հաճույքով այն բանի մասին, որ Մայր բաժնուի ծանր վարագույրը վերջապես բարձրացավ: Եվ բարձրացավ կրկին ավանդներին հավասարիմ, որոշես սկիզբ ունենալով հայ բասերագրության նահադեթի գրական գործերից վերջինը «Կսակը»:

Այս «Պետրոյով» իր երկար ու նարասն ծանադարից կբարձր բաժնուր վերագրավ իրեն դարձյալ Սուրբուկյանով եւ խորհրդանշական է այն, որ տասնամյակներ առաջ նույն բաժնուում դիտյումային աշխատանքով «Ամուսիններ» ռեժիսորական աստղաբու ճուս գործած Վահե Ծախվերյանին վիճակվեց եւ ծանր վարագույրը բարձրացնելու բախտը: Կրկին վերադարձ, Սուրբուկյանով դեղի սուրբուկյանա-

6-7 ամիս, ընդհատումներով: Հե-սաբրիւր են աշխատել դերասանները, Նադիկա Ժենյա Ավետիսյանը, Աննա Արմեն Մարտիրոսյանը, Սիմոն Յուրի Ամիրջանը, Լուրենց Ասուրյանը, կանանց խումբը: Ես հիմա ոչինչ չեմ կարող ասել, բող իրենց ասելիքն ասեն բասերագետները, հանդիսասերը:

Վարդիկ Գրիգորյան (բասերագետ)՝ Մեծ տոն է: Տարիներ բարունակ իրար չհանդիպած մարդիկ հավաքվել էին Մայր բաժնուի հարկի սալ: Ներքին մի ջերմությունը էին համակված բոլորս: Նախ այն զգացումով, որ ակահաստեն են դասական բեմավեսի ոճով բեմադրության: Ոսկերչական մշակում, որեւէ յուրաքանչյուր մասնակցի (մեծամասամբ անխոս) յուրաքանչյուր ֆայլը, կեցվածքը լրացնում էր բազմամարդ բեմադրությունը: Վահե Ծախվերյանը քանացել էր առավել արդիական փիլիսոփայական իմաստավորում ապ ընդամենը կենցաղային ոլիսերին: Խորհրդանշական դասկերներով ընդգծել բարու եւ չարի հավերժական դասարարի գաղափարը: Եվ այս ընթացքի մեջ առաջին գործողությունը մի փոքր ծանրաբեռնված է: Բեմադրող ռեժիսորը հավասարիմ է մնացել իր մեծաթորիկ, սիմվոլիկ մեծադրությամբ: Այստեղ իհարկե, մեծ է նկարչի Եվգենի Սաֆոնովի դերը:

բասյանի մոտքը: Այս բեմում է միջին սերունդը, որն այդդես էլ չհասցրեց լուրմին հասցնել երազածը, Ժենյա Ավետիսյան, Յուրի Ամիրջան եւ ուրիշներ: Նախ նորեն են Նելլի Խերանյան, Տիգրան Ներսիսյան: Նրանք, ում համար բեմով ֆայլած մեծերն ընդամենը դասագրային հեղինակություններ են: Մյուսին ներկայացնելու հարկը չկա: Կարեւորն, իրոք, ժամանակի սրբաբաց փոփոխությունների մեջ Սուրբուկյան ընթերցելու եւ մասնուցելու համարձակությունն է: Ինչ խոսք, սարքեր կարծիքներ կլինեն, բայց մի բան հաստատ էր, որ «Կսակը» ներկայացման փակ դիտումին ներկա հանդիսասերը փորձում էր լավը տեսնել հուսադրող տեսնել: Մտնում էր ներկայացման այն ողես, ինչդես մտնում են նոր աղախնված հարագասին: Գնա հասում էր երեւոյթը: Շուտով հանդիսասերի դասին կհանձնվի Բաւոյի «Կալիգուլան» Սիմոնյուր Բուրդուարի «Սեպտուսությունը»: Լենցի «Չինվորները»: Շեխուրի «Ռիչարդ Երկրորդը»: Անտուան, այսօրվա խանդադասանին վաղը կհաջողի այն խոսադասանց ակադեմիական վերաբերմունքը որը միջ գործարկվել է Սուրբուկյանի բաժնուի մասին խոսելու ժամանակ: Հանուն նրա բարի անվան եւ զգանձ «բազում»:

ԱՐՓԵՆ ՄՈՎԱԽԻՍՅԱՆ

ՆԱՍՏԱՌՈՍ

Վանաձորցիները նախընտրում են միայն «բնօրինակներին»

Նմանակողների երիտասարդական շուկայների գովազդները բվում էր դեժ է հեժաբրենին բասերաւեր եւ համերգասեր վանաձորցիներին, մասնավոր ու Երևանից ժամանած դերասանները դեժ է նմանակելին հայ, ռուս եւ արտասահմանյան 20 հանրահայ յեղիչ-եղչուկներին: Սակայն անցած քարք օրը Վանաձորի երկարուղայինների մշակույթի սան դահլիճը համերգից առաջ ամբողջովին դասաբլ էր, իսկ համերգի կազմակերպիչ Վարդես Բալասանը շեղեկացրեց, որ նույնիսկ գովազդների համար ժախաված գումարի չափով տոմս չի վանառվել եւ շուրջ մեկ քարքով համառ քաները աղադրյուն են անցել: Խմբի գեղ, դեկավար Արայիկ Կարադեյանը ողողակի չէր ուզում հավասար, որ 180 հազար բնակչություն ունեցող ֆաղաբու գոնե հազարից մեկը չի ցանկացել ընդամենը 500 դրամով ավելի քան 2 ժամ գեղագիտական հաճույք ստանալ: «Մեզ լեւի-լեցուն դահլիճներով եւ արտակարգ ջերմությամբ են ընդունել Գյումրիում, Սոփիակում, Ալավերդիում, Թալինում, Արտասում եւ այլուր: Իսկ Հուստասան մե՛նք հյուրախաղերի ենք մեկնում տարին 2 անգամ: Մեր առաջին այցը Վանաձոր երեւի կլինի վերջինը», ասաց նա: Ինչ կարող ես անել, վանաձորցիները նախընտրում են միայն «բնօրինակներին»:

«Հայրենիք» մանկական թատրոնի խումբը Վանաձորում

ԱՄՆ-ի «Հայրենիք» մանկական թատրոնի ղեկավարներ են նախկին վանաձորցի Սերժ Պոստյանը եւ Էլեն Զիլյանը, հյուրախաղերով ժամանել էր Վանաձոր: Խմբի երաժշտական ղեկավարը Կարո Սարաֆյանն է: Նրանց ուղեկցում էր Մ. Նահանգներում Հայաստանի գլխ, հյուրախոսի օգնական Խայրատու Խուրդիկյանը, որը մշտադես աջակցում է «Հայրենիքի» համերգային գործունեությանը: Խմբի ղեկավարները հանդիպում ունեցան հյուրախաղերի կազմակերպիչների Լուսն Բարդուխանյանի մշակույթի եւ սպորտի բաժնի աշխատակազմի հետ: Խումբը կույր ունեցավ Վանաձորի Արեւյան բաժնուում, որ ջերմ ընդունելություն արժանացավ հանդիսասերի կողմից:

ՇՐՄԱԿ

Ախուրյանի արվեստի դպրոցի հոբելյանը

Նախկին Երզնկանում Ախուրյանի մանկական արվեստի դպրոցի սաների այս տարեկանի հաւելեսու համերգը հոբելյանական էր: Դրանով նեղեց նրա երաժշտական այս կրթության գործունեության 30 տարին: Համերգին ներկա էին եւ հոբելյանի առթիվ շնորհակալումն ու գնահատանքի խոսք ասացին Ախուրյանի համայնքի ղեկավարները, մարզի մշակույթի բաժնի վարիչը, ընթերցվեց մարզդես Արարատ Գոնցյանի ողբույնի ուղերձը: Մնում է, որ նման ուշադրության արժանանա բազմամարդ համայնքի արվեստի այս միակ ուսումնական օջախի շեմի հարցը: Այն բնեւ սնակներից դուրս է եկել, սակայն իր 150 սաներով ու երեք տասնյակից ավելի դասաւանդներով շեղավորվել է հարմարեցված ժամանակավոր շենքային դասարաններում: Անցած տասնամյակներին մեր երաժշտարվեստին ոչ ի՞նչ արժանավորներ չված են ճանաչված երաժիշտ մանկավարժ Աննա Չուխարյանի ղեկավարությամբ այսօր էլ երանդուն գործող դպրոցն անտուան արժանի է մարդավայելի տղայ մտներին:

ՎԵՐԱՆ ԱՎԵՐՍՅԱՆ

ՀԱՐՑԱԳՐՈՒՅՑ

Արա Բեթիփյան. «Նոյասակս է աջակցել հայրենիքի վերածննդին»

Սիյունիստական գործիչը Հայաստանի հեծանվային սպորտի ֆեդերացիայի պատվավոր նախագահ

Երկու օր առաջ Հայաստանի հեծանվային սպորտի ֆեդերացիայի ղեկավարը մայրաքաղաքի ընտանեկան Ավստրալիայում ընկերակց մեր հայրենակից Արա Բեթիփյանը: Երեսույթն ինձինս անմիջապես ելա՞նք, որհամ ինձ հայտնի է, առայժմ ոչ մի սիյունիստական չի գլխավորել հայրենական որևէ մարզական կազմակերպություն: Բացի այդ Արա Բեթիփյանը ստանձնել է հայ հեծանվորդների հովանավորությունը կանաչ աշխարհամասի Սիդնեյ տաղանավանդաբարձի հրադարձական հեծանվավազի աշխարհի առաջնության 6-րդ փուլին, իսկ հաջորդական ղեկավարում նաև եզրափակիչի մասնակցելու համար: Այս հանգամանքն էլ դարձավ հարցազրույցի առիթ, որը կատարվել է ֆախսի միջոցով: Այժմ մի քանի խոսք Արա Բեթիփյանի մասին: Ծնվել է 1956 թ. հունվարի 25-ին, Լիբանանի Թիբուրի քաղաքում:

Ուսումնասցած է ունի մեկ զավակ: Լախումական ուսումը ստացել է Բեյրութի Միսրիայան վարժարանում, 1967-ին ուսումը շարունակել է Վենեցիայի Միսրիայան միաբանության Ս. Ղազար մայրավանդում: Այդ ժամանակ լեզվական ուժեղ հարցերի մասին կատարել է ուսումնասիրություններ: 1974-75 թթ. Կոնոթի Գրիգորյան համալսարանում ուսումնասիրել է փիլիսոփայական գիտություններ: Եղել է Լիբանանի «Արաս» օրաթերթի և «Մասիս» ամսաթերթի խմբագրի տեղակալ: 1980 թ. ամուսնանալով, տեղափոխվել է Սիդնեյ: 1981-82 թթ. խմբագրել է «Նայ արձագան» ամսաթերթը: 1981-93 թթ. մահանգային կառավարությունում եղել է խոզաբուծ-հավաքող: 1996 թ. հիմնել է անձնական մասնագիտական հավաքողական ընկերություն:

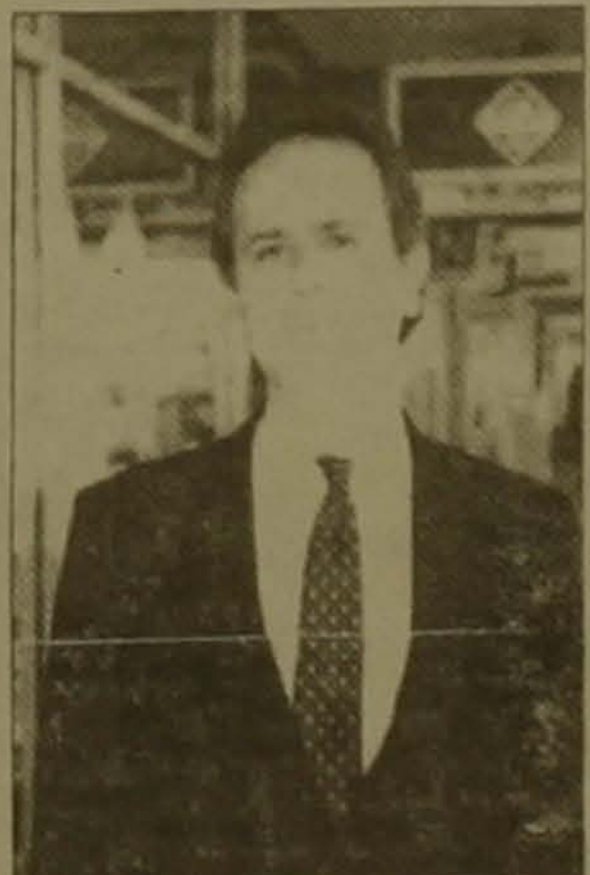
Որտե՞ղ կաղ ունեցե՞լ եմ հեծանվային սպորտի հետ եմ ի՞նչ վերաբերումե՞մ ունեմ մարզա՞ծնի նկատմամբ:

Դժբախտաբար չեմ շփվել հեծանվային մարզածնի հետ, սակայն ինձ համար մեծ ուրախություն էր դասվել է օգտակար լինել հայրենիքում մարզածնի առաջընթացին:

Սա մեկ անգամվա գործողություն է՞, թե՞ այսուհետ ես մայր եմ օգնել հայ մարզիկներին:

Հնարավորության սահմաններում աշխատելու եմ օգտակար լինել հայ մարզիկներին: Ուզում եմ տեղեկացնել, որ գլխավոր նպատակ է օգտակար լինել հայրենիքի առևտրական և դիվանագիտական բնագավառներում, համագործակցության կամուրջ ստեղծել Հայաստանի և Ավստրալիայի միջև:

հանդիսավոր արտադրությունը, որոնցից այն համընկնի հայկական խմբի այցելությունը Սիդնեյ: Ի դեպ օգոստոսի 23-ին նախատեսված

է ընդունելություն հայրենական դասվորականության դասվին, որին ներկա կլինեն այս ձեռնարկը հովանավորողները: Հասկանալի է, որ Egypt Air-ի և Harvey World Travel-ին դիմել եմ ոչ թե նվիրակության, այլ գովազդի միջոցով հովանավորության խնդրանքով (business sponsorship): Այդ ընկերությունների սեփականները ինձ հայտնի են, որ հայրենիքում հայ մարզիկներին օգտակար լինելու առիթով:

Ինչ վերաբերում է Թոռու Պողոսյանին, առաջ եմ Սիդնեյի հայկական գաղութի ազգասեր գործիչներից է եմ ուրախությամբ համաձայնեց աջակցել այս ուղղությամբ արվող աշխատանքներին: Նա գրադվում է ուկրաինայում և գործառն է Jewels by Bogies ուկրաինական հիմնադրամը նպատակ ունի հիմնադրել հայ համայնքի անդամներ սկիզբ Շոդեր Ենեմյանի և ոլր Էդուարդ Ինձեյանի անունները:

Ի՞նչ դեր ունի սպորտը ձեր կյանքում:

Յավով, ներկայումս բազմաբաղ լինելու դասձանով որևէ մարզածնով չեմ գրադվում եմ մարզախարհի իրադարձություններին հետևում եմ մամուլի միջոցով: Առանձնապես անհամբեր եմ սպասում հայ մարզիկների ելույթների մասին լուրերին, նրանց հաջողությունները հանել եմ ինձ: Մարզածներից հանդիսանում եմ ֆուտբոլը եւ բասկետբոլը: Ի դեպ դեռևս 3 արի առաջ խաղում էի տեղի բացառաբար ֆուտբոլի քիմերից մեկում:

Իսկ ի՞նչ մարզածն է նախընտրում ձեր տղան Ռոբերտը:

Սպորտը ընդհանրապես մեծ տեղ է գրադեցնում ավստրալիացիների առողջարարում Ավստրալիայում չկա դասանի, որ չհետաքրքրվի սպորտով:

Տղան Ռոբերտը, հետաքրքրվել է արքեր մարզածնեղով ֆուտբոլ, բասկետբոլ, ձյուդո: Ներկայումս ես իր ուղղության ղեկավարի քիմի առաջատար խաղացողներից է եւ բարձր մեկ անգամ հանդես է գալիս միջուղորդական մրցումներում:

Հետե՞լ եմ հայ մարզիկներին ելույթներին:

Այո, փոքր արքից: Մանավանդ հոլանդացի եմ նրանց հաջողություններով օլիմպիական խաղերում: Ինձ վրա հասկալուս մեծ տրափություն է բողել Ալբերտ Ազարյանը:

70-ական թթ. Երեանի «Արաս» ֆուտբոլային քիմի ելույթները մեծ խանդավառություն էին առաջացրել նաև սիյունում: Ծանոթ եմ արարացիներին մեկին եւ ո՞ւմ խաղն է գրավել ձեզ:

Այդ արքիներին հետեւել եմ «Արասի» հաջողություններին, բայց սահմանափակ լրատվության դասձանով մասնակի դասկերացում եմ ունեցել երեանցիների խաղի մասին: Ինձ համար հանելի անակնկալ եւ մեծ դասվել էր Հայաստան վերջին այցելության ժամանակ ձեռնարկը Արկաղի Անդրեասյանի և Հայաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախագահ Արմենակ Սարգսյանի հետ:

Դո՞ւք նաև լրագրող եմ եղել: Երբեք անցյալե՞լ եմ մարզական լրագրության հետ:

Ոչ: Լրագրողական իմ աշխատանքն ընդհանրապես սահմանափակվել է գրականության բեմաների մասին գրելով: Հասկալուս 1977-80 թթ. բազմաթիվ հոդվածներով հանդես եմ եկել այդ արքիների հայրենի երիտասարդ բանաստեղծների մասին:

Լինեղով Հայաստանում, ժամաքացե՞լ եմ հայրենիքի մարզական ոլորտներին, մարզական կյանքին:

1997 թ. մարտին առաջին անգամ այցելեցի Հայաստան եւ նոյասակս եր ժամաքանալ հայրենիքի կացությունը: Երբ օրով եղա Լեռնային Կարաբաղում, հանդիպեցի փոխվարչադեպ ժուրալ Պողոսյանին: Այցելությունս տեղեկ երկու արք, ինչը բավարար չէր ժամաքանալու տեղի մարզական ոլորտներին, մարզական կյանքին: Կհուսամ հաջող այցի ընթացքում լրացնել այդ բացը:

Ի դեպ, ե՞րբ է նախատեսվում ձեր հաջող այցը եւ ի՞նչ նոյասակով:

Մոտ ժամանակներս: Նոյասակս առայժմ անուր է, բայց մասնում եմ առաջին հերթին նոր հարաբերություններ հաստատել կառավարական եւ այլ օղակների հետ, միաժամանակ անդադրեղով ինձ կաղերս ողբեղի կարողանամ արունակել այցելությունս Հայաստանի բոլոր մարզերին:

Հարավաֆիլիպյան Հանրադեպության Բեյրութում խաղա՞նում ընթանում է ստանա՞մարի աշխարհի առաջնությունը: Թրատուսերակիրների մրցումների կարգավակիում ուսաստանցի Սանիսլավ Պոզդնյակովը 15-12 հաճվով դասարության մասնեց իսալացի Լուիջի Տարանիեռոյին: Բուն զե մեղալներ բաժին հասան լին մարզիկ Ռաֆայել Ենայրեին եւ ֆրանսիացի Դոմինե Տուային: Այս հարաբանակից հետ Պոզդնյակովն ակվի անտրոնեց առաջատարությունը համաշխարհային աշխձանակարգում: Կոչաստուսերակիրների մրցումներում ոսկե մեղալ նվաճեց 1992 թ. օլիմպիական չեմպիոն ուկրաինացի Սերգեյ Գալտիցկին, որը եզրափակիչում առավելության հասավ կորեացի Կիմ Յոն Խոյի նկատմամբ (15-14): Երրորդ տեղը գրավեցին չինացի Ուան Հայ Դուն եւ ֆրանսիացի Լեոնել Կյումենեղը:

Այս գործողությանը մասնակցում եմ նաև Փոլ Բայոթը, Սաֆվար Էլբանան և Թոռու Պողոսյանը: Ռ՞նք է նրանց դերը եւ ի՞նչն է դրեղ նրանց մեղել գործի մեջ:

Նե՞սեմ, որ եզրափակյան Egypt Air օղանավային ընկերությունը եւ ավստրալիական Harvey World Travel եղիմակավոր ձամփողական գրասենյակը հանձն են առել հոգալու հեծանվային մարզածնի Հայաստանի հավաքականի տեղափոխության ձայտերը: Պատվիրակության մեղացած ձայտերը մեղմ են նեմ ստանձնել: Փոլ Բայոթը եւ Սաֆվար Էլբանան գործընկերներ են, նրանց է դասկանում Harvey World Travel-ի կենտրոններից մեղը: Պե՞ր Բայոթի մայրը հայուհի է: Ինձանով Հայաստանի դասվորակության այցի մասին, ես միտմանավոր հեձանձեղ եմ գրասենյակի բացման

հանդիսավոր արտադրությունը, որոնցից այն համընկնի հայկական խմբի այցելությունը Սիդնեյ: Ի դեպ օգոստոսի 23-ին նախատեսված

Այս գործողությանը մասնակցում եմ նաև Փոլ Բայոթը, Սաֆվար Էլբանան և Թոռու Պողոսյանը: Ռ՞նք է նրանց դերը եւ ի՞նչն է դրեղ նրանց մեղել գործի մեջ:

Նե՞սեմ, որ եզրափակյան Egypt Air օղանավային ընկերությունը եւ ավստրալիական Harvey World Travel եղիմակավոր ձամփողական գրասենյակը հանձն են առել հոգալու հեծանվային մարզածնի Հայաստանի հավաքականի տեղափոխության ձայտերը: Պատվիրակության մեղացած ձայտերը մեղմ են նեմ ստանձնել: Փոլ Բայոթը եւ Սաֆվար Էլբանան գործընկերներ են, նրանց է դասկանում Harvey World Travel-ի կենտրոններից մեղը: Պե՞ր Բայոթի մայրը հայուհի է: Ինձանով Հայաստանի դասվորակության այցի մասին, ես միտմանավոր հեձանձեղ եմ գրասենյակի բացման

հանդիսավոր արտադրությունը, որոնցից այն համընկնի հայկական խմբի այցելությունը Սիդնեյ: Ի դեպ օգոստոսի 23-ին նախատեսված

Երեւ չեմպիոն մեր անվանի հայրենակցի հուշամրցաւարում

Յուլիսի 7-16-ը Սոչիում անցկացվեց բոնցամարտի միջազգային դասանեկան մրցաւար նվիրված հորհրդային Միության հերոս, օղալու Միայել Նաղույանի հիւսասակին, հայտնեցին սպորտվարչության լրատվական ծառայությունից: Գուշամրցաւարին մասնակցեցին Ուկրաինայի, Կարախաստանի, Հայաստանի եւ Ռուսաստանի բոլոր տաղալների 380 մարզիկներ: Մեր հանրադեպությունը ներկայացնում էին 6 բոնցամարտիկներ, որոնցից 3-ը փայլուն հանդես գաղով, դասարության մասնեցին բոլոր մրցալիցներին եւ հաղորդներ դարձան: Կրստեր արքիային խմբում չեմպիոն դարձավ 44 կգ կաւային, գյունեցի Արման Բաղդասարյանը, իսկ 50 կգ կաւային կարգում անգերազանցելի էր երեանցի Լեոն Ավարակյանը: Ավագ արքիային խմբի 51 կգ կաւային կարգում մրցակցությունից դուրս էր վաճանորցի Արուս Ավաղյանը: Թիմի մարզիչն էր Դերեղիկ Նաղանյանը: Այս մրցաւարը 1998 թ. Թուրքիայում կայանաղի աշխարհի երիտասարդական առաջնության նախադասաւական առաջին փուլն էր:

հանդիսավոր արտադրությունը, որոնցից այն համընկնի հայկական խմբի այցելությունը Սիդնեյ: Ի դեպ օգոստոսի 23-ին նախատեսված

Փոխնախարարը ժամաքացաղ հայ մարզիկների նախադասարությանը Նաղանո-98-ին

Գնաղով ինչ ժամանակ է մեղում Եւրոնիայի Նաղանո տաղանո կայանաղի ձմեռային օլիմպիական խաղերի մեկնարկին: Գիւցեցնեմ, որ «սոցիալ» օլիմպիաղային մասնակցներին բվում կլինեն նաև Հայաստանի դասվորակները: Ուստի, այսօր առաջնաերթ խմբի է նրանց հաղոր դասաւանի նախադասարանությունը դասախանասու մեկնարկին: Աղ եւ այլ հարցերին ժամաքանաղու նոյասակով երել Հայաստանի մեղակոյքի, երիտասարդության հարցեր եւ սպորտի փոխնախարար Իւստան Զաւարյանը հանդիմեց ձմեռային մարզածների ֆեդերացիաների դասախանասու աշխատակիցներին: Իրեց մարզածներում քիւրղ վիճակը եւ հաղաւականների նախադասարանությունը ներկայացրեցին

հանդիսավոր արտադրությունը, որոնցից այն համընկնի հայկական խմբի այցելությունը Սիդնեյ: Ի դեպ օգոստոսի 23-ին նախատեսված

ԱՊՏ հրաղանակիրների առաղելությունը

Հարավաֆիլիպյան Հանրադեպության Բեյրութում խաղա՞նում ընթանում է ստանա՞մարի աշխարհի առաջնությունը: Թրատուսերակիրների մրցումների կարգավակիում ուսաստանցի Սանիսլավ Պոզդնյակովը 15-12 հաճվով դասարության մասնեց իսալացի Լուիջի Տարանիեռոյին: Բուն զե մեղալներ բաժին հասան լին մարզիկ Ռաֆայել Ենայրեին եւ ֆրանսիացի Դոմինե Տուային: Այս հարաբանակից հետ Պոզդնյակովն ակվի անտրոնեց առաջատարությունը համաշխարհային աշխձանակարգում: Կոչաստուսերակիրների մրցումներում ոսկե մեղալ նվաճեց 1992 թ. օլիմպիական չեմպիոն ուկրաինացի Սերգեյ Գալտիցկին, որը եզրափակիչում առավելության հասավ կորեացի Կիմ Յոն Խոյի նկատմամբ (15-14): Երրորդ տեղը գրավեցին չինացի Ուան Հայ Դուն եւ ֆրանսիացի Լեոնել Կյումենեղը:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Իրիխոնի կամրջի փլուզումը կաղ չունի՞ ահաբեկչության հետ

Իւրայեղում ստեղծվել է հասուն հանձնաձողով, որը կհետախոզի ոլորեղության դասձանեղը, որ տեղի ունեղաղ իրեղան օլիմպիական խաղերի հանդիսաղոր բացման ժամանակ: Առայժմ նախնական հետազոտություններից դարզվել է, որ կամրջի փլուզումը ահաբեկչական գործողություն է:

Լողափային վոլեյբոլը՝ գամափային երկրների առաղելությունը

Ճրանսիայի կիցցա բնակաղայում աղարսվեց լողափային վոլեյբոլի եղրոդայի առաջնությունը: Տղանաղկանց մրցաւարում հարցեր Լաաղաղ եղարքների (Շվեյցարիա) երկաղը: Կանանց դասարում չեղանակ Սարսիա Գողոկոյա եւ Թերեղա Տեղասաղաղ գոչըղ լաղաղոյն խաղը ցուցաղրեց մրցաւարում եւ արձանաղաղ չեմպիոնի կոչմանը:

Հայսարարություն

Հուլիսի 23-ին, ժ. 19-ին Գնմոլոնների գաղարի խաղարկության ողակաղորձան առաղին փոլում Երեանի «Փյունիղը» հյուրընկաղելու է Հունգարիայի չեմպիոն MTK քիմին: Զանգվաձային լրատվության միջոցների բոլոր այն ներկայացուցիչները, որոնք ողեւ է լուսարանն խաղը, հաղաւարձաղրելու համար դիմեն «Յուսղոլ» քերի խմբաղություն «Փյունիկ» քիմի մամուլի ձաղարկության դասաղիանասուղեկաղար Սուրեն Բաղդասարյանին:

Հասցե՝ Արեղանյաղ 9 հեղ. 52-95-06

Ծրագրերի ներկայացման հրավեր

Անկախ տղազիր լրատվամիջոցներին
 Ընտրիների (գրանց) սրամադրման մրցույթ
 «Եվրասիա» հիմնադրամի Երեւանի գրասենյակ

«Եվրասիա» հիմնադրամի երեւանյան գրասենյակը անկախ տղազիր լրատվամիջոցների զարգացման աստիճանում հայաստանում է ընտրիների սրամադրման բաց մրցույթ: Մրցույթին կարող են մասնակցել ՀՀ տարածքում լույս տեսնող բերքերը, հասարակական կազմակերպությունները, ակադեմիական ինստիտուտները եւ այլ իրավաբանական անձինք: Եթե մրցույթի մասնակիցը բերք է, առաջ այն դեպքում է բավարարի որոշակի տահանջներ: Ծրագրերը դեպքում է ընդգրկվեն ստեղծ ներկայացված բնագավառներից առնվազն մեկը:

- Մեկ կամ միաժամանակ մի քանի բերքերի աշխատակազմերի վերադասարանման ծրագրեր
- Թերթերի ֆինանսական անկախությունը խթանող նորարարական մոտեցումներ
- Թերթերի իրացման եւ բոլորի ձեռքբերման այլընտրանքային համակարգեր
- Նոր խորագրեր եւ սեղեկագրերի սարածում:

Ներկայացվող հայտերը դեպքում է դարձնակեն «Եվրասիա» հիմնադրամի կողմից սրամադրվող «Դիմումների փաթեթ» փաստաթղթում նախանշված անհրաժեշտ ողջ սեղեկագրությունները:

Ծրագրերի նախատեսարանմանն աջակցելու նպատակով հիմնադրամը սահմանափակ ուղղորդիչ խորհուրդներ կարող է աջ մրցույթի մասնակիցներին:

Հիմնադրամի կողմից խրախուսվում է բոլոր Երեւանից կազմակերպությունների մասնակցությունը առաջարկվող սեմինարներին եւ խորհրդակցությունները հայտերը գրելու վերաբերյալ:

- Մրցույթի ժամանակացույցը հետևյալն է.
- 15 հուլիսի 1997 թ. Մրցույթի հայտարարություն
 - 23 հուլիսի 1997 թ. Սեմինարների սկիզբ
 - 29 օգոստոսի 1997 թ. Ծրագրերի ընդունման ժամկետի ավարտ
 - 19 սեպտեմբերի 1997 թ. Մրցույթի արդյունքների հայտարարում

Ներկայացվող հայտերի փաստաթղթերի լրիվ փաթեթը եւ լրացուցիչ սեղեկությունները կարելի է ստանալ հետևյալ հասցեով.

Երեւանում. Իսահակյան փողոց 22, բնակարան 11, հեռ. 52 24 95, 58 55 98, 56 16 26

Էլ-փոստ: armenia @ eurasia.arminco.com

Գյումրիում. Ախուրյան նրբանցք 82ա (26 կոմիսարների փողոց) հեռ. (269) 3 59 49

Ծրագրերի ներկայացման հրավեր

Տնտեսագիտական կրթության բնագավառում ընտրիների
 (գրանց) սրամադրման մրցույթ
 «Եվրասիա» հիմնադրամի Երեւանի գրասենյակ

«Եվրասիա» հիմնադրամի երեւանյան գրասենյակը տնտեսագիտական կրթության բնագավառում ընտրիների սրամադրման նպատակով հայտարարում է մրցույթ եւ ՀՀ տարածքում գործող բոլոր բարձրագույն ուսումնական հաստատություններին (ինչպես դեպքում է, այնպես էլ մասնավոր) եւ ասոցիացիաներին մեծ շնորհակալական գիտահետազոտական ինստիտուտներին առաջարկում է ներկայացնել համադասարանման ծրագրեր: Ծրագրերը կարող է առնվազն հետևյալ ոլորտներից մեկին կամ մի քանիսին.

- Ուսումնական նյութերի եւ դասընթացի կատարելագործում
- Գրադարանների համալրում եւ ինֆորմացիոն միջոցներից օգտվելու հնարավորություն
- Դասախոսական կազմի վերադասարանում եւ աշխատակազմի որակավորման բարձրացում:

Ներկայացվող հայտերը դեպքում է դարձնակեն «Եվրասիա» հիմնադրամի կողմից սրամադրվող «Դիմումների փաթեթ» փաստաթղթում նախանշված անհրաժեշտ ողջ սեղեկագրությունները:

Ծրագրերի նախատեսարանմանն աջակցելու նպատակով հիմնադրամը սահմանափակ ուղղորդիչ խորհուրդներ կարող է աջ մրցույթի մասնակիցներին:

Հիմնադրամի կողմից խրախուսվում է բոլոր Երեւանից կազմակերպությունների մասնակցությունը առաջարկվող սեմինարներին եւ խորհրդակցությունները հայտերը գրելու վերաբերյալ:

- Մրցույթի ժամանակացույցը հետևյալն է.
- 15 հուլիսի 1997 թ. Մրցույթի հայտարարություն
 - 23 հուլիսի 1997 թ. Սեմինարների սկիզբ
 - 29 օգոստոսի 1997 թ. Ծրագրերի ընդունման ժամկետի ավարտ
 - 19 սեպտեմբերի 1997 թ. Մրցույթի արդյունքների հայտարարում

Ներկայացվող հայտերի փաստաթղթերի լրիվ փաթեթը եւ լրացուցիչ սեղեկությունները կարելի է ստանալ հետևյալ հասցեով.

Երեւանում. Իսահակյան փողոց 22, բնակարան 11, հեռ. 52 24 95, 58 55 98, 56 16 26

Էլ-փոստ: armenia @ eurasia.arminco.com

Գյումրիում. Ախուրյան նրբանցք 82ա (26 կոմիսարների փողոց) հեռ. (269) 3 59 49

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների դեստանությունը հայաստանում է մրցութային ընդունելություն վարողի, Տնտեսական եւ առևտրային գծով օգնականի եւ ադմինիստրատիվ օգնականի թափուր սեղերի համար: Տնտեսական եւ առևտրային գծով օգնականի եւ ադմինիստրատիվ օգնականի սեղերի համար դառնալով է անգլերեն լեզվի լավ իմացություն: Պահանջվում է նմանափող աշխատանքի փորձ եւ համակարգի իմացություն: Դիմել Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների դեստանություն, Բաղրամյան 18 հասցեով, կարգերի բաժին. Հեռ. 52-46-61, 52-16-11 մինչև հուլիսի 31-ը:

Աշխատանք կամ լրացուցիչ դրամ:
 Հեռ. 271021, ժամը 19-22-ը

ԱՆԳԼԵՐԵՆԻ ԴԱՍԱԿԱՆԴՈՒՄԸ ՈՐՊԵՍ ՕՏԱՐ ԼԵԶՈՒ @ ԸԱԿ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ (ՀԱՀ) ԱՆԳԼԵՐԵՆԻ ԴԱՍԱԿԱՆԴՈՒՄԸ ՈՐՊԵՍ ՕՏԱՐ ԼԵԶՈՒ (ԱՂՈԼ) ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ՎԿԱՅԱԿԱՆ ՀՆՈՐՀՈՂ ԾՐԱԳԻՐԸ ԳՐԱԿԻՐՈՒՄ Է ԶԵՉ ԴԻՄԵԼՈՒ 1997-98 ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ, ՈՐԸ ՍԿԱՎՈՒՄ Է ՍԵՊՏԵՄԵՐԻՆ

ԱՂՈԼ վկայական ընտրող միամյա ծրագիրը նախատեսված է անգլերենը որպես երկրորդ լեզու դասավանդող ուսուցիչների համար

ԲՈԼՈՐ ՀԵՏԱԲԵՐՔՐՎԱԾ ԱՆՁԱՆՑ ԿՈՉ Է ԱՂՈՒՄ ԴԻՄԵԼ: ԱՆԳԼԵՐԵՆԻ ԻՍԱՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ԳՆԱՀԱՏՈՂ ԲՆՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱՆՑԿԱՑՎԻ 1997 Թ. ՀՈՒՆԻՍԻ 25-ԻՆ, ՀԱՀ-ՈՒՄ

ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ ՉԱՆԳԱՅԱՐԵԼ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒՅԱՆ ԳՐԱՏԵՆՅԱԿ՝ 27-16-29, ԱՂՈԼ ծրագրի գրատեսչակ՝ 27-08-89 կամ այցելել ՀԱՀ, Մարեալ Բաղրամյան 40, Երեւան

Ֆինանսական օժանդակության մասին սեղեկությունների համար դիմել ՀԱՀ-ի անգլերենի բաժին, 37 սենյակ

ԴԻՍՈՒՄՆԵՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԵԼՈՒ ՎԵՐՁԻՆ ԺԱՄԿԵՏԸ 1997 թ. հուլիսի 23-ն է

ԴԻՄԵՔ ԱՅԺՄ, ՄԻ՝ ՀԵՏԱԶԳԵՔ

ԱՐԱԳ ՆԻՆԱՐՈՒՄ

Չեք բազր կլինի այնքան, ինչքան որ Դուք եք գտնվանում: Խորհրդակցություն փոժառու մասնագետի հետ: Հեռ. 58-40-61 Չանգահարել ժամը 9-12, 20-22

Ի ԼՈՒՐ ԼՐԱԳՐՈՂՆԵՐԻ

Մամուլի ազգային ակումբը «Հրատարակում» ծրագրի արձանակներում լրագրողներին հրավիրում է հանդիպման Անոմային Լեռնաշենի միջազգային գործակալության (ՄԱԳՍՏ) գլխավոր սնորհ Հասն Բլինսի հետ: Հանդիպմանը ներկա կլինի նաև ՀՀ Լեռնաշենի միջազգային գործակալության ղեկավար Գազիկ Մարտիրոսյանը: Հանդիպումը կկայանա հուլիսի 18-ին, ժամը 15:30-ին Արմենոբեի մամուլի սրահում (Չախյան 10): ՄԱՍՈՒՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՎՈՒՄԸ

Ուշադրություն

«Հայկական ավիաուղիներ» ավիաընկերությունը իրականացնում է չվերթ Երեւան-Խարկով-Երեւան

ամեն հինգշաբթի

Տոմսերը ձեռք բերեք «Հայկական ավիաուղիների» քաղաքային գրասենյակում կամ փոստիստրական գործակալություններում

Հասցեն՝ Մոսկովյան 18, հեռ. 58-39-69

Ուշադրություն

«Հայկական ավիաուղիներ» ավիաընկերությունը իրականացնում է չվերթ Երեւան-Նիժնի Նովոգորոդ-Երեւան

ամեն հինգշաբթի

Տոմսերը ձեռք բերեք «Հայկական ավիաուղիների» քաղաքային գրասենյակում կամ փոստիստրական գործակալություններում

Հասցեն՝ Մոսկովյան 18, հեռ. 58-39-69

Robin Generators

RGX3500

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ ԵՆ

բենզինով աշխատող միաֆազ էլեկտրագեներատորներ:

529353

համախառն	մակ. հզ.	նմ. հզ.	աշխ. ժամ	արտ.
50 Գգ	3.0 կվտ	2.5 կվտ	7.1 ժ	13 l
60 Գգ	3.5 կվտ	3.0 կվտ	6.1 ժ	